



**Hoge Raad voor de Justitie**  
**Conseil supérieur de la Justice**

# **ACTUALISERING DOORLICHTING HOF VAN BEROEP BRUSSEL**

Goedgekeurd door de algemene vergadering van 16 december 2009



## INHOUDSTAFEL

A.	VERSLAG VAN DE ACTUALISERING VAN DE DOORLICHTING .....	3
I.	Inleiding .....	3
II.	Geactualiseerde cijfergegevens.....	6
III.	Follow up van de aanbevelingen .....	7
IV.	Nieuwe verbeterinitiatieven.....	11
V.	Synthese, conclusie en aanbevelingen.....	13
B.	ANTWOORD VAN HET HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL OP HET VERSLAG VAN DE ACTUALISERING VAN DE DOORLICHTING .....	15
	BIJLAGEN BIJ DEEL A .....	25
	Bijlage 1 .....	26
	Bijlage 2 .....	37
	Bijlage 3 .....	48

## A. VERSLAG VAN DE ACTUALISERING VAN DE DOORLICHTING

### I. INLEIDING

#### Antecedenten

In het najaar van 2003 en het voorjaar van 2004 werd het hof van beroep te Brussel een eerste keer doorgelicht door de verenigde advies- en onderzoekscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie. Op 30 juni 2004 werd het verslag over deze doorlichting goedgekeurd.

In het najaar van 2005 werd de opvolging van deze doorlichting opgestart, bij middel van een vragenlijst, die in mei 2006 door het hof van beroep werd ingevuld.

Daaropvolgend werd tussen het hof van beroep en de verenigde advies- en onderzoekscommissie een protocol afgesloten om een nieuwe doorlichting uit te voeren.

In november 2006 is deze doorlichting gestart. De auditwerkzaamheden op het terrein werden afgerond op 31 maart 2007.

De doelstelling bestond erin om, via het onderzoek van de organisatie, de activiteiten en de processen van het hof van beroep te Brussel, te evalueren of de behandeling van de burgerlijke en strafrechtelijke zaken van het begin tot het einde onder controle en geoptimaliseerd was.

Volgende aspecten kwamen in het bijzonder aan bod :

#### A. Betreffende de burgerlijke zaken

1. Verloopt het in staat stellen vlot en efficiënt?
2. Worden de mogelijkheden om de procedure te versnellen aangemoedigd en gebruikt?
3. Verloopt de verdeling van de zaken per specialisatie optimaal en efficiënt?
4. Verloopt de verdeling van de zaken tussen hoofdkamer en aanvullende kamer optimaal, transparant, gedocumenteerd en efficiënt?
5. Verloopt de planning volgens wachtlijsten objectief, doeltreffend en transparant (dit betekende niet dat de Hoge Raad meende dat het opstellen van wachtlijsten het enige mogelijke antwoord was op de gerechtelijke achterstand en bij het optreden van gerechtelijke achterstand kon worden veralgemeend)?
6. Zijn de zittingen productief en efficiënt?
7. Is de termijn van beraad onder controle?
8. Wordt een gelijkgerichte rechtspraak aangemoedigd?
9. Wordt het procesverloop, met inbegrip van het beheer van de achterstand, van het begin tot het einde geoptimaliseerd?

#### B. Betreffende de strafrechtelijke zaken

Het procesverloop voor de correctionele kamers en de kamers van inbeschuldigingstelling werd in kaart gebracht en geanalyseerd.

Daarnaast, en meer algemeen, wilde de verenigde advies- en onderzoekscommissie alle activiteiten bekijken vanaf binnenkomst van een zaak op de griffie tot en met het produceren van het eindarrest. De doorlichting bestond er vanuit dit perspectief uit zoveel mogelijk informatie in te zamelen om nadien gemakkelijker doorlichtingen in andere hoven van beroep uit te voeren.

De verenigde advies- en onderzoekscommissie wenste eveneens een opvolging uit te voeren van het cijfermateriaal uit de vorige doorlichting van het hof van beroep te Brussel. Een bijkomend gedeelte van de doorlichting bestond er dan ook in alle cijfergegevens van de activiteit van het hof van beroep over de periode 2000-2006 te verzamelen en daarbij een onderscheid te maken tussen de Franstalige en de Nederlandstalige zaken en de activiteiten van de corresponderende kamers.

Tijdens een voorbereidende fase werd het verloop van de behandeling van een burgerlijke zaak, van een correctionele zaak en van een zaak in de kamer van inbeschuldigingstelling beschreven in de vorm van 3 stroomschema's (flowcharts). Op basis daarvan kwamen wij tot de volgende vaststelling:

- In burgerlijke aangelegenheden en betreffende de algemene controles van het hof werden 68 potentiële controledoelstellingen afgebakend. 45 daarvan werden onderzocht of getest.
- In correctionele aangelegenheden werden 21 controledoelstellingen afgebakend. 16 daarvan werden onderzocht of getest.
- In de kamer van inbeschuldigingstelling werden 19 controledoelstellingen afgebakend. 15 daarvan werden onderzocht of getest.

De auditwerkzaamheden op het terrein werden afgerond op 31 maart 2007. Alle vaststellingen hadden dan ook betrekking op de situatie voor die datum. Het ontwerpverslag werd aan het hof voorgesteld en overhandigd op 6 juni 2007.

Het definitieve verslag vermeldt na elke vaststelling het antwoord van het hof van beroep op die vaststelling en op de aanbevelingen.

In strafzaken werd er voor sommige van de aanbevelingen van uitgegaan dat het hof kan rekenen op de steun van het parket-generaal of dat na overleg best gezamenlijk actie werd ondernomen. Bijgevolg werd voor de betrokken vaststellingen en aanbevelingen, na het verstrekken van de antwoorden door het hof van beroep, ook het standpunt van het parket-generaal ingewonnen. Deze inbreng van het parket-generaal werd in het verslag vermeld na elke betrokken vaststelling en het antwoord van het hof daarop.

Het definitieve verslag werd gevalideerd door de verenigde advies- en onderzoekscommissie van de Hoge Raad op 10 april 2008. Het bevat in totaal 20 vaststellingen (13 voor de burgerlijke procedure en 7 voor de strafprocedure), waaraan in totaal 58 aanbevelingen werden gekoppeld.

### **Actualisering van de doorlichting**

Drie elementen hebben aanleiding gegeven tot het actualiseren van de doorlichting die werd uitgevoerd door de verenigde advies- en onderzoekscommissie en beschreven in het verslag van 10 april 2008.

Eerst en vooral dient te worden opgemerkt dat het organiseren van een "follow up" (opvolging van de realisatie van de aanbevelingen/voorstellen) deel uitmaakt van het normale doorlichtingsproces. Dergelijke follow up was ingeschreven in het protocol dat aan de hiervoor genoemde doorlichting

voorafging en waarin gedetailleerd werd beschreven uit welke verschillende fases het verloop van de doorlichting bestond.

Daarnaast is er het verslag van het “parlementair onderzoek van 18 maart 2009 naar de eerbiediging van de Grondwet, in het bijzonder de scheiding der machten, en de wetten in het raam van de tegen de nv Fortis ingestelde gerechtelijke procedures”.<sup>1</sup> In dit verslag werd op pagina 72 de aanbeveling (nummer 2.6) gedaan dat “De werking van het hof van beroep te Brussel moet worden doorgelicht. Daartoe moet de reeds door de Hoge Raad voor de Justitie uitgevoerde doorlichting bij de tijd worden gebracht; het resultaat daarvan moet vóór het einde van dit jaar worden voorgelegd aan de commissie voor de Justitie.”

Ten slotte is er de specifieke vraag van de minister van Justitie – naar aanleiding van voornoemde aanbeveling -, bij brief van 3 april 2009, om het verslag van 10 april 2008 over de werking van het hof van beroep te Brussel te “actualiseren”.

### **Methodologie**

Deze actualisering is wegens de vorige doorlichtingen geen volledig nieuwe doorlichting, maar wordt gerealiseerd door volgende methode:

1. Een update van de belangrijkste cijfergegevens van de doorlichting die werd beschreven in het verslag van 10 april 2008.
2. Een follow up van de aanbevelingen van deze doorlichting.
  - a. Bevraging via een gedetailleerde vragenlijst (verstuurd op 7 september 2009).

Voor elke aanbeveling werd gepeild naar de mate waarin ze al dan niet werd gerealiseerd. Indien er gevolg werd aan gegeven, werd gevraagd om dit te documenteren. Indien er geen gevolg werd gegeven, werd gevraagd naar de reden(en) hiervoor.
  - b. Horen van het managementteam van het hof van beroep (de (dienstdoende) eerste voorzitter en zijn twee adjuncten) om nadere inlichtingen te verstrekken bij de antwoorden op de vragenlijst (gebeurd op 28 oktober 2009).<sup>2</sup>
3. Een evaluatie van de eventuele nieuwe verbeterinitiatieven die sedert de doorlichting werden genomen, in het bijzonder met betrekking tot de versterking van de interne controle:
  - a. Tijdens de uitvoering van de vorige doorlichting werd vastgesteld dat binnen het hof van beroep eind december 2006 een integrale kwaliteitszorg (IKZ) onderzoek werd gevoerd. Heeft dit onderzoek ondertussen tot de verwezenlijking van daarop gebaseerde actieplannen geleid, in het bijzonder met betrekking tot de versterking van de interne controle? Hiervoor werd het verslag opgevraagd en het managementteam van het hof gehoord.

---

<sup>1</sup> Doc 52 1711/007.

<sup>2</sup> De eerste voorzitter van het hof oefent sinds 2 september een andere functie uit, buiten het hof. De bespreking heeft plaatsgevonden met de huidige dienstdoende eerste voorzitter, die pas sedert 2 september 2009 met de opvolging van de aanbevelingen werd geconfronteerd.

- b. Werden sedert het einde van de doorlichtingswerkzaamheden nog andere verbeterinitiatieven genomen, in het bijzonder met betrekking tot de versterking van de interne controle? Hierover werd het managementteam van het hof van beroep gehoord.

## II. GEACTUALISEERDE CIJFERGEGEVENS

- Tabellen die de belangrijkste cijfergegevens weergeven

Zie bijlage 1.

- Analyse

Op basis van de door het hof van beroep van Brussel meegedeelde cijfergegevens, stellen we het volgende vast.

### Algemeen

Het kader van beroepsmagistraten (71) en plaatsvervangende raadsheren (54) is de laatste jaren stabiel gebleven. Wel valt op dat de effectieve bezetting bij de plaatsvervangende raadsheren stelselmatig afneemt (van 52,27 in 2004, over 45,2 in 2006, tot 40,63 in 2008).

### In burgerlijke zaken:

- van 2003 (3.845) tot 2006 (4.604) was er jaarlijks een duidelijke toename van het aantal nieuwe binnengekomen zaken. Deze trend heeft zich de laatste jaren niet meer doorgezet, het aantal nieuw binnengekomen zaken nam terug af: 4.371 in 2007 en 4.436 in 2008;
- de daling die zich op het vlak van de hangende zaken reeds had ingezet tussen 1 september 2001 en 1 september 2006 (van 23.032 naar 18.199) heeft zich sterk doorgezet: op 1 september 2009 waren er nog 13.345 hangende zaken;
- het aantal zaken dat door de partijen nieuw in staat is gesteld, is redelijk stabiel: een gemiddelde van 3.053 in de periode 2000 tot 2005, tegenover 2.795 in 2006; 3.009 in 2007 en 2.753 in 2008;
- de daling van de wachttijd<sup>3</sup> vóór vaststelling die zich tot 2006 heeft ingezet (op 1 september 2002 was er nog een gemiddelde wachttijd van 31 maanden terwijl die op 1 september 2006 was gezakt tot 18,2 maanden) heeft zich niet doorgezet. Op 1 september 2009<sup>4</sup> was de gemiddelde wachttijd weer toegenomen tot 22,8 maanden;
- de toename van het aantal zittingen in de gewone kamers zet zich door (van 1.467 in 2003, over 1.755 in 2006, tot 1.827 in 2008). Het aantal zittingen door de aanvullende kamers neemt echter sinds 2004 af en is sinds 2006 (457) gedaald naar 398 in 2007 en 336 in 2008;

<sup>3</sup> Het gaat hier niet om de reële gemiddelde wachttijd, maar om de gemiddelde wachttijd, berekend en meegedeeld aan de partijen op het ogenblik dat een zaak in staat is.

<sup>4</sup> Sinds 1 september 2007 (in werking treden van de Wet van 26 april 2007 ter bestrijding van de gerechtelijke achterstand) werd de wijze van instaatstelling van een zaak grondig veranderd. Vanaf die datum slaat de « wachttijd » niet meer op de periode tussen de instaatstelling van de zaak en de datum van de vermoedelijke pleitdatum (wegens het werken met « wachtlijsten »), maar wel op de « vroegste datum waarop een rechtsdag zou kunnen worden bepaald » (nieuw art. 747§1 Ger. W.).

- het aantal eindarresten is sinds het jaar 2006 afgenomen: 4.695 in 2006, 4.458 in 2007 en 4.068 in 2008. Deze daling is voor een groot deel toe te schrijven aan de verminderde productie in de aanvullende kamers: 945 in 2006, 802 in 2007 en 564 in 2008;
- de toename van het aantal arresten uitgesproken binnen de drie maanden na het in beraad nemen van de zaak: 69% gemiddeld voor de periode 2000 tot 2005 tegenover 75% in 2006, heeft zich doorgezet: in 2007 werden 81% van de arresten uitgesproken binnen de drie maanden en in 2008 vermeerderde dit tot 86%.

In correctionele zaken:

- Een toename van het aantal nieuw ingekomen zaken in vergelijking met het jaarlijks gemiddelde van 2002 tot 2007 (1512 zaken in 2008 tegenover een jaarlijks gemiddelde van 1317 zaken in de periode van 2002 tot 2007);
- Een stijging van het aantal zaken dat nog hangend is op 1 januari 2009 tegenover het gemiddelde voor de periode van 2003 tot 2008 (2740 zaken in 2009 tegenover een gemiddelde van 2103 zaken voor de periode van 2003 tot 2008);
- Een toename van het aantal terechtzittingen in 2008 (585) tegenover het gemiddelde van de vijf voorgaande jaren (516);
- Een stijging van het aantal uitgesproken arresten in 2008 (1400) tegenover het gemiddelde van de 6 voorgaande jaren (1134).

Die cijfers zijn zorgwekkend. Zij wijzen op een toenemende achterstand in correctionele zaken. Een gelijkaardige vaststelling werd al gedaan in het auditverslag van 10 april 2008.

Het hof van beroep te Brussel is zich terdege bewust van dat probleem. Bij wijze van gedeeltelijke en hoogdringende oplossing was het hof voornemens om met ingang van 1 januari 2010 extra zittingstijd vrij te maken in twee Franstalige correctionele kamers (11<sup>e</sup> en 12<sup>e</sup> kamer) door tijdrovende dossiers (onder meer de financiële strafdossiers), die op de zitting veel tijd in beslag nemen, over te hevelen naar een burgerlijke aanvullende kamer. Die kamer zou zijn samengesteld uit een kamervoorzitter, namelijk de adjunct van de eerste voorzitter (raadsheer Maes), die gespecialiseerd is in strafzaken, en twee plaatsvervangende raadsheren, onder wie een voormalig Kamervoorzitter die is gespecialiseerd in financieel strafrecht. Het parket-generaal stemde met dat plan in.

Het plan moest echter worden opgegeven nadat het Hof van Cassatie, bij arrest van 30 september 2009, het arrest van het hof van assisen van Luik van 3 maart 2009 in de zaak Habran vernietigde, wegens niet-motivering van het arrest, en het dossier verwees naar het hof van assisen te Brussel. Raadsheer Maes werd aangewezen om dat nieuwe assisenproces voor te zitten en is bijgevolg verhinderd om die nieuwe aanvullende kamer voor te zitten.

### III. FOLLOW UP VAN DE AANBEVELINGEN

- Tabel met de antwoorden van het hof

Zie bijlage 2 (op burgerlijk gebied) en 3 (op strafrechterlijk gebied).

- Aanvulling op de schriftelijke antwoorden door het managementteam

Het hof heeft tijdens het onderhoud van 28 oktober 2009 aangegeven dat het sinds het uitvoeren van de laatste doorlichting niet gespaard is gebleven van, hoofdzakelijk, organisatorische en personeelsproblemen, zoals bij voorbeeld:

- het hof zal voor de derde keer in amper vier jaar tijd (tussen 1 april 2006 en waarschijnlijk begin mei 2010) een nieuwe eerste voorzitter verwelkomen;
- er is gedurende anderhalf jaar (van februari 2008 tot einde juni 2009) geen bijstand geweest van een HR-adviseur;
- de eerste voorzitter had tot begin 2009 slechts één adjunct;
- twee magistraten zijn momenteel geschorst wegens tuchtprocedures;
- er zijn tegenwoordig niet minder dan drie magistraten die zich bezighouden met het beheer van het hof (de eerste voorzitter en zijn twee adjuncten) en die dus in principe niet meer zetelen. Daarom hebben de adjuncten zelf besloten om toch nog zittingen te doen;
- door de vacature van de plaats van korpschef, wordt zijn plaats momenteel ingenomen door een full time magistraat, die dus weggehaald is uit een kamer;
- doordat de (tweetalige) voorzitter van een van de Kamers van Inbeschuldigingstelling tijdelijk benoemd werd als dienstdoend eerste voorzitter dient in zijn vervanging te worden voorzien, wat leidt tot een echte "carrousel";
- ook in andere kamers zijn een groot aantal vervangingen nodig;
- een aantal aanvullende kamers moesten tijdelijk worden gesloten wegens het gebrek aan beroepsmagistraten om deze kamers voor te zitten;
- structureel probleem in de bemanning van de kamers o.a. wegens de taalvereisten;
- de specifieke bevoegdheden van het hof, zoals de tweetalige 18<sup>e</sup> kamer die als enige in België bevoegd is voor de- zware en complexe – zaken i.v.m. mededinging, marktregulering, enz.;
- gedurende lange tijd (tot juni 2009) is het hof onderbedeeld geweest qua Nederlandstalige referendarissen en contractuele juristen (2) ten opzichte van de Franstaligen (7).

Het hof vraagt dan ook begrip voor deze situatie.

Deze problemen hebben immers de volledige tijd opgeslorpt van de eerste voorzitter. Het dagelijks beheer, het crisismanagement eist alle aandacht en tijd op, zodat men niet echt is toegekomen aan een projectmatig beheer.

Dit wil echter niet zeggen dat er geen wil zou zijn om bepaalde aanbevelingen uit te voeren of andere acties op touw te zetten. Er zijn volgens het hof wel degelijk een aantal nieuwe initiatieven gelanceerd.

Tijdens het onderhoud van 28 oktober 2009 heeft het hof daarover drie opmerkingen geformuleerd:

- Enerzijds is het hof van oordeel dat een aantal nuttige initiatieven werden genomen zonder dat de nieuwe procedures in een intern document (actieplan, nota of omzendbrief) van het hof werden beschreven.  
Wat bij voorbeeld vaststelling 17 van het auditverslag betreft (kamers van inbeschuldigingstelling – aanwezigheid van de vordering van het openbaar ministerie in het dossier), hebben de



voorzitters van de kamers van inbeschuldigingstelling en de verantwoordelijke voor de rechtsdagbepalingen bij het parket-generaal na overleg beslist dat de vordering van het openbaar ministerie per e-mail zal worden verstuurd.

Wat de aanbeveling nummer 18/03 van het auditverslag betreft, over een zo snel mogelijke toebedeling van de zaken aan de kamers door de eerste voorzitter van het hof van beroep, heeft het hof in het document dat het aan de Hoge Raad toestuurde omschreven welke concrete maatregelen werden genomen, niettegenstaande die maatregelen niet in een intern document werden omschreven.

- Anderzijds heeft het hof van beroep gepreciseerd dat het enkel de aanbevelingen in aanmerking heeft genomen die een invloed kunnen hebben op de kwaliteit van het werk en de correctionele kamers in staat stellen zo veel mogelijk dossiers te behandelen.

De aanbevelingen uit punt 14 van het auditverslag, over de ontwikkeling van een instrument voor het identificeren en opvolgen van gevallen van uitstel, werden bij voorbeeld niet gevolgd, niettegenstaande dat sinds september 2008 technisch mogelijk is.

Het hof van beroep is van mening dat die vorm van reporting geen meerwaarde inhoudt, aangezien het hof op geen enkele wijze “dwingend” kan optreden tegenover de verschillende actoren zoals de balie, het parket-generaal en het veiligheidskorps, dat van de FOD Justitie afhangt<sup>5</sup>. Het hof is dan ook van oordeel dat het opvolgen van de gevallen van uitstel geen enkel nut heeft, maar enkel extra administratief werk met zich brengt.

Bovendien vindt het hof de techniek van “overbooking” van zittingen momenteel de minst nefaste oplossing voor een optimaal gebruik van de zittingstijd. Het hof heeft dan ook beslist om die praktijk aan te houden. Het hof voert ter ondersteuning van die beslissing aan dat niet geweten is hoelang de pleidooien van de advocaten zullen duren en dat de agenda’s van strafpleiters steeds kunnen wijzigen, meer in het bijzonder wegens zittingen voor de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling. In correctionele zaken lijkt het dan ook moeilijk om zaken een rechtsdag te geven op vaste datum en vast uur.

- Tot slot was het hof van oordeel dat sommige aanbevelingen niet in praktijk konden worden gebracht, omdat de wet het hof in een aantal gevallen geen actief “toezicht” verleent. Wat bij voorbeeld het toezicht op een goed verloop van de gerechtelijke onderzoeken betreft, omschreven in artikel 136 van het Wetboek van strafvordering, is de kamer van inbeschuldigingstelling van mening dat zij wettelijk gezien geen ambtshalve toezicht kan uitoefenen indien zij hiertoe niet wordt gevat. Zij is dan ook van mening dat zij de aanbevelingen 19/01, 19/02 en 19/03 niet kan uitvoeren.

---

<sup>5</sup> Aangehouden en overbrengen naar de terechtzitting vormt een probleem. Enige tijd geleden heeft het hof overigens die correctionele zittingen geschorst om het probleem aan te klagen. Het hof is van oordeel dat het niets kan ondernemen om die dienst, die afhangt van de FOD Justitie, te verbeteren en het probleem lijkt cyclisch te zijn, afhankelijk van de personeelsbezetting van die dienst.

Ten slotte wees het hof er op dat de termijn om de vragenlijst in te vullen (14 dagen volgens het hof, 21 dagen blijkt bij nazicht) zeer kort was, temeer deze termijn in september viel, waardoor moeilijk uitgebreider kon worden geantwoord.

- Analyse

De Hoge Raad heeft begrip voor de moeilijke situatie waarin het Hof zich bevindt en die weegt op de werking. De korpschef en zijn adjuncten wijzen er op dat een groot deel van hun tijd opgaat aan het reageren op de dagelijkse punctuele problemen.

Desondanks moet worden vastgesteld dat er sinds de laatste doorlichting door de Hoge Raad geen enkele duidelijke, gestructureerde of planmatige aanpak is geweest om de aanbevelingen van de Hoge Raad te evalueren en, desgevallend, prioriteiten vast te leggen en uit te voeren. Zo werden er bij voorbeeld geen actieplannen opgesteld om de gekozen aanbevelingen uit te voeren, werd er geen werkgroep ingesteld om de actieplannen op te volgen, werden voor deze individuele aanbevelingen geen “verantwoordelijken/projectleiders” aangeduid, werden er geen termijnen vastgelegd waarbinnen de verschillende aanbevelingen zouden moeten kunnen worden gerealiseerd, enz.

Er werden enkel een beperkt aantal kleinere maatregelen getroffen, waarvan sommige reeds waren uitgevoerd ten tijde van de validering van het doorlichtingsverslag.

Bijvoorbeeld inzake aanbeveling 17/ 02: “ In de nomenclatuur voor de opvolging van de oorzaken van uitstel dient eveneens voorzien te worden in de registratie van de gevallen waarin een uitstel plaatsvond omwille van het neerleggen van de vordering van het parket-generaal ter zitting. Het parket-generaal moet hierover regelmatig worden ingelicht.” Het hof van beroep antwoordde toen reeds dat het “er niet van overtuigd is dat de afwezigheid van de vordering van het parket-generaal voor uitstel zorgt. Wel werden reeds bijkomende afspraken tussen het hof en het parket-generaal gemaakt om de vordering van het openbaar ministerie en de beschikking van de raadkamer, waar mogelijk, op elektronische wijze door te sturen. Hierdoor vergemakkelijkt het werk van de zittingsgriffiers, al is hiermee de tijdigheid van de ontvangst van de vordering niet gegarandeerd.”

Toegegeven, om de aanbevelingen uit te voeren is een bijkomende inspanning nodig, zowel vanwege de leiding van het hof als vanwege alle personeel van het hof. Bovendien kunnen de aanbevelingen niet worden opgevolgd zonder dat tussen de verschillende actoren een intensief en structureel overleg tot stand komt, en daar is tijd voor nodig.

Toch zijn dergelijke inspanningen absoluut nodig indien het hof van beroep tegelijk de dagelijkse problemen wil kunnen aanpakken en een beheersbeleid voor de komende jaren ontwikkelen.

## IV. NIEUWE VERBETERINITIATIEVEN

### A. Het IKZ-project

- Beschrijving van het project

In de periode oktober-december 2006 werd op vraag van de eerste voorzitter een intern onderzoek uitgevoerd, volgens de methode van de “Integrale Kwaliteitszorg” (IKZ). Dit zelfevaluatieproject stond onder leiding van de HR-adviseur<sup>6</sup> en werd uitgevoerd door een werkgroep van 8 personen, paritair samengesteld uit griffiers en magistraten uit de verschillende sectoren.

Gedurende een eerste fase werd een analyse gemaakt van de factoren die bepalend zijn voor de organisatie (“leiding geven”, “beleid en strategie”, “medewerkers”, “beheer van partnerships en middelen”, “werkprocessen en verbeteringen”).

In een tweede fase werden de resultaatgebieden behandeld (“resultaten bij de actoren in de keten”, “resultaten bij de medewerkers”, “resultaten bij burgers/klanten en organisaties in de samenleving”, “resultaten op het vlak van de kernactiviteiten”).

In een derde en laatste fase werden de verbetervoorstellen opgesteld. Ruim meer dan 200 verbeteracties werden opgelijst in een verslag van 37 pagina’s. 67 daarvan werden gekozen en opgedeeld in twee hoofdcategorieën: de prioritaire verbetervoorstellen (21 voor de magistraten en 13 voor de griffie) en de andere (26 voor de magistraten en 7 voor de griffie).

- Aanvulling gegeven door managementteam

Het verslag dat door de werkgroep werd opgesteld, werd tevens goedgekeurd door de algemene vergadering van het hof van beroep.

Sindsdien is er echter niets meer mee gebeurd, vermoedelijk – de dienstdoend eerste voorzitter en zijn adjuncten weten het niet zeker – omdat het beheer van het hof door een te klein aantal personen werd waargenomen, zodat er naast het dagelijkse beheer er geen tijd en ruimte meer overbleef voor projectbeheer.

- Analyse

Afgaande op het verslag lijkt het zelfevaluatieproject alleszins op een serieuze en professionele manier aangepakt. De werkgroep die het project uitvoerde lijkt evenwichtig samengesteld door de aanwezigheid van twee kamervoorzitters, twee raadsheren, twee griffier-hoofden van dienst en twee adjunct-griffiers,

---

<sup>6</sup> De adviseur in human resources beheer is een niet-magistraat die, onder het gezag van de eerste voorzitter, de eerste voorzitter bijstaat in het human resources beheer.

van beide taalrollen en van beide geslachten. Noch de eerste voorzitter en zijn adjuncten, noch de hoofdgriffier maakten deel uit van de werkgroep om deze toe te laten op een vrije manier te werken.

Het verslag, met zijn voorstellen om de werking van het hof te verbeteren, bevat verschillende voorstellen in domeinen die de interne controle kunnen versterken (bijvoorbeeld de domeinen missie/visie, strategie, werkprocessen en resultaten op het vlak van de kernactiviteiten). Deze voorstellen komen niet van een extern orgaan, maar uit de organisatie zelf.

Het is dan ook, vanuit managementoogpunt, onbegrijpelijk dat hiermee blijkbaar nooit iets gebeurd is.

## **B. Andere verbeterinitiatieven**

Tijdens het onderhoud werden door het hof volgende verbeterinitiatieven aangehaald:

- Op strafrechtelijk vlak
  - Om te vermijden dat de behandeling van verzoekschriften tot invrijheidstelling en van hogere beroepen tegen beschikkingen waarbij een voorlopige invrijheidstelling werd geweigerd of toegestaan, de organisatie van de zittingen van de correctionele kamers in het honderd zou laten lopen, heeft het hof een of twee jaar geleden beslist om de jaarlijkse dienstorder te wijzigen. Die geeft nu onder meer aan dat de kamers van inbeschuldigingstelling eveneens uitspraak doen in correctionele zaken. Dank zij die gewijzigde dienstorder kunnen de kamers van inbeschuldigingstelling uitspraak doen over verzoekschriften tot invrijheidstelling en zodoende de zittingen van de correctionele kamers verlichten.

Voor zover de wettelijke termijnen kunnen worden nageleefd, krijgen de verzoekschriften tot invrijheidstelling en de hogere beroepen tegen beschikking waarbij een voorlopige invrijheidstelling wordt geweigerd of toegestaan dan ook een rechtsdag voor de kamers van inbeschuldigingstelling, die uitspraak doen in correctionele zaken.

- Op burgerlijk gebied
  - Naar aanleiding van het afschaffen van het systeem van de “verificatiezittingen” op 30 september 2009 moest een nieuw systeem in de plaats worden gesteld. Dit betekent dat er op technisch vlak een volledige aanpassing moest gebeuren, want in het systeem zaten reeds alle verificatiezittingen gepland alsook de pleitzittingen die daaraan gekoppeld waren. Daartoe wordt sindsdien wekelijks een vergadering georganiseerd met alle partijen die rechtstreeks en onrechtstreeks betrokken zijn bij de werking van dit systeem: de adjunct van de eerste voorzitter (die instaat voor het beheer van de burgerlijke kamers), een persoon van de informaticadienst van de FOD Justitie, de persoon op de griffie die zich bezighoudt met de informatica, een griffier, de griffier hoofd van dienst van de burgerlijke griffie en de HR-adviseur (heeft immers ook implicaties op de werkprocessen voor het personeel).
  - Sinds 2 september 2009, tengevolge van het maandelijks overleg tussen de balie en de magistratuur, werd er besloten om bij belangrijke veranderingen telkens duidelijk te

communiceren via een communiqué/mededeling aan alle belanghebbenden: magistraten, griffiers, het parket-generaal en de balies (zowel van het ressort, als de OBFGE en de OVB). Het nieuwe systeem bestaat eruit het systeem van de wachtlijsten terug in te voeren. Hoewel aan dit systeem ook nadelen zijn verbonden, zijn er twee goede redenen om ze terug in te voeren.

Vooreerst geeft het de mogelijkheid (technische gezien) om alle meters weer op "0" te zetten. Het is de bedoeling dat dit gebeurt op 1 september 2010, enerzijds om dit niet in het midden van een gerechtelijk jaar te laten gebeuren en anderzijds om de toekomstige nieuwe eerste voorzitter niet voor een voldongen feit te plaatsen. Het heeft ook praktische voordelen: de zittingen die reeds zijn vastgelegd tussen 1 januari 2010 en 30 juni 2010 dienen niet te worden afgelast.

Daarnaast zijn enkele nadelen, die bestonden ten tijde van het vroegere systeem van de wachtlijsten, intussen – door de wet van 26 april 2007 ter bestrijding van de gerechtelijke achterstand - weggewerkt, vermits men nu een beter zicht heeft op de meeste parameters (zoals bv. de laatste conclusiedatum in alle zaken).

De partijen krijgen in dit nieuwe systeem opnieuw een indicatieve datum voor hun pleitzitting, die nog kan worden gewijzigd (vervroegd of verlaat) in functie van de prioriteiten van het hof.

- Analyse

Deze initiatieven werden tot op heden niet omgezet in operationele activiteiten die geleid hebben tot veranderingen in de organisatie.

Tevens zijn er momenteel geen nieuwe verbeterinitiatieven bekend die reeds hebben geleid tot het implementeren van actieplannen met betrekking tot een versterking van de interne controle: of ze zijn nog louter een voornemen, of ze werden niet duidelijk gepland en gedocumenteerd.

## **V. SYNTHESE, CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN**

### Synthese

1. Het is gebleken dat het hof weinig of geen initiatieven heeft genomen om op een doorzichtige, gestructureerde en planmatige wijze over te gaan tot het daadwerkelijk evalueren en implementeren van de aanbevelingen van het doorlichtingsverslag van de Hoge Raad van 10 april 2008.
2. Ook aan de door het hof uitgevoerde zelfevaluatie via de methode van de Integrale Kwaliteitszorg (IKZ), in de periode oktober-december 2006, werd geen verder gevolg gegeven. Het verslag bevat nochtans voorstellen, zowel voor de griffie als de magistraten, om de werking van het hof te verbeteren en de interne controle (beheersing) te versterken.

## **Conclusie**

De Hoge Raad stelt vast dat er op het vlak van de interne controle sedert de laatste doorlichting weinig of niets is gewijzigd.

De Hoge Raad is van oordeel dat het bijgevolg geen zin heeft een nieuwe, diepgaande doorlichting uit te voeren.

## **Aanbevelingen**

1. De leiding van het hof van beroep van Brussel dient ten spoedigste in handen te worden genomen door een bekwame en krachtdadige korpschef, die op een gestructureerde wijze aanvang zou nemen met het evalueren, kiezen en prioriseren van de aanbevelingen uit de doorlichting zoals beschreven in het verslag van 10 april 2008 van de advies- en onderzoekscommissie en de verbetervoorstellen uit het zelfevaluatieverslag van december 2006.
2. De korpschef moet de aanbevelingen uit het doorlichtingsverslag en de voorstellen uit het zelfevaluatieverslag evalueren en desgevallend uitvoeren. Bij de benoemings- en aanwijzingsprocedure dient hiervoor de nodige aandacht te worden opgebracht.
3. Het is onontbeerlijk dat de wetgever de nodige initiatieven zou nemen teneinde te komen tot een geldig evaluatiesysteem voor de korpschefs van de zetel met onder meer een follow-up van de beleidsplannen.

**B. ANTWOORD VAN HET HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL OP HET VERSLAG VAN DE ACTUALISERING VAN DE DOORLICHTING**

**De brief van 11 december 2009**

Mijnheer de Voorzitter,

Ik dank U zeer voor de toezending van het ontwerp inzake de actualisering van de doorlichting van het hof van beroep te Brussel, en ook voor de mogelijkheid die geboden wordt om opmerkingen te formuleren.

Ik heb goed nota genomen van de aanbevelingen die U wenst te formuleren.

Ik leid uit het ontwerp af dat deze aanbevelingen, in het bijzonder, gericht zijn tot de eerste voorzitter die zal worden aangewezen na de voordracht door Uw Raad om het mandaat te beëindigen van de uittredende eerste voorzitter, en, in het algemeen, tot de wetgever met betrekking tot de evaluatie van korpsoversten.

Om te vermijden dat de indruk wordt gewekt dat, in afwachting van die aanwijzing, het hof van beroep te Brussel geen enkel initiatief zou hebben genomen of neemt of zinnens is te nemen, ben ik zo vrij U op de hoogte te brengen van een aantal initiatieven die erop gericht zijn om tot een concrete en voldragen zelfanalyse te komen in functie van de bestrijding van de gerechtelijk achterstand, gevolgd door een tijdsgebonden implementering van nuttige en aangepaste beslissingen.

Ik voeg daartoe als bijlage een niet-limitatieve lijst van de belangrijkste en recentste initiatieven, die noodzakelijk beperkt is gelet op de korte tijd die verstrijkt tussen het ogenblik waarop ik Uw ontwerp heb ontvangen en de einddatum die U vooropstelt om eventuele opmerkingen te formuleren. Dit kort tijdsbestek legt ook uit waarom de verschillende projecten ofwel zeer summier ofwel zeer schematisch worden beschreven. De bijlage vangt aan met een even summier en schematisch overzicht van de actuele beheersstructuur binnen het hof van beroep te Brussel.

Het zou mij bijzonder aangenaam zijn indien deze initiatieven zouden kunnen opgenomen worden in de communicatie met betrekking tot de actualisering van de doorlichting van het hof van beroep te Brussel, opdat aan de burgers een genuanceerde boodschap wordt voorgelegd en opdat niet de indruk wordt versterkt dat een bepaalde negatieve perceptie wordt bestendigd.

Uiteraard houd ik mij ter beschikking om, zo nodig, verdere toelichting te verschaffen, en bevestig ik U graag, zoals dit ook zeer uitgebreid is medegedeeld ter gelegenheid van de bespreking op 28 oktober 2009, dat het hof van beroep te Brussel de Hoge Raad voor de Justitie aanziet als een partner om te komen tot een kwaliteitsvolle rechtsbedeling binnen een redelijke termijn.

Met de meeste hoogachting.

De dd. eerste voorzitter,  
J. van der EECKEN.

## **Bijlage bij de brief**

### **1. Het beheer van het hof**

#### **1.1. De eerste voorzitter**

Zoals de Hoge Raad voor de Justitie reeds aangegeven heeft in zijn ontwerp verslag, heeft het hof van beroep vier eerste voorzitters gehad in drie jaar tijd. Dit heeft geleid tot discontinuïteit in de leiding van het hof. Daarnaast mag men ook niet vergeten dat elke eerste voorzitter zijn of haar eigen beleidsplan, visie en managementstijl heeft/had, vaak verschillend van die van zijn of haar voorganger. Hierdoor hebben heel wat ideeën en/of voorbereidingen nooit een uitvoering gekend.

Sedert 2 september 2009 werd een kamervoorzitter als niet-gedetacheerde magistraat met de hoogste anciënniteit binnen het hof aangeduid als dienstdoende eerste voorzitter. Het hof verkeert vandaag op beleidsvlak in een soort van impasse en dit omwille van de volgende redenen:

- 1) Gezien het plotse vertrek en de tijdelijke aard van deze periode is het dan ook logisch dat de huidige eerste voorzitter geen uitgeschreven beleidsplan heeft. Alle beslissingen zijn vaak ad hoc en een reactie op een bepaalde gebeurtenis (cfr. Crisismanagement).
- 2) Alle belangrijke beslissingen met een grote impact op de organisatie en het beheer van het hof worden in de mate van het mogelijke afgestemd op de komst van de nieuwe eerste voorzitter.

Deze impasse zal waarschijnlijk tot april of mei 2010 duren. Het hof erkent het belang van een bekwame en krachtdadige korpschef, zoals de Hoge Raad voor de Justitie, reeds formuleerde in zijn verslag. Het hof wenst daar echter nog aan toe te voegen dat het vooral belangrijk is dat de volgende korpschef zijn mandaat zal uitoefenen tot april 2014 en dus de komende vier jaar aan het roer van het hof zal staan.

Sinds september 2009 doet het beheer van het hof, bestaande uit de eerste voorzitter, zijn twee adjuncten, de hoofdgriffier, de HRM Attaché en het secretariaat van de eerste voorzitter, er alles aan om het crisismanagement van vandaag op te tillen naar een hoger niveau en tegemoet te komen aan de gemaakte aanbevelingen van onder andere de doorlichting door de Hoge Raad voor de Justitie evenals de zelfanalyse in de vorm van het verslag *Integrale* Kwaliteitszorg (IKZ). De kans op succes zal echter vergroten indien de genomen initiatieven van vandaag kunnen ondergebracht worden in het beleidsplan van de nieuwe eerste voorzitter.

#### **1.2. De adjuncten van de eerste voorzitter**

Zoals aangegeven in het verslag, werd er pas sinds januari 2009 een Nederlandstalige adjunct, verantwoordelijk voor de burgerlijke sectie, aangeduid. Voordien had het hof gedurende een hele periode slechts één adjunct ter beschikking.

Tevens is het belangrijk om te onderstrepen dat beide adjuncten zich niet voltijds bezighouden met het beheer van het hof. Zo zal één adjunct gedurende nagenoeg 6 maanden niet beschikbaar zijn omdat hij de zaak HABRAN moet voorbereiden en voorzitten. De andere adjunct zit tweemaal per week de



inleidingkamer voor en springt, als wettelijk tweetalige, vaak in als 'vervanger' wanneer iemand verhinderd is.

Daarnaast zijn er de taken die behoren tot het eigenlijke pakket taken van de adjuncten. Deze taken zijn velerlei en hebben een hoge werklast. De adjuncten:

- vertegenwoordigen of vergezellen de eerste voorzitter in vergaderingen van de gebouwencommissie, de veiligheid (P1), *Justscan*, de commissie balie-magistratuur, werklastmeting, ...
- zijn het aanspreekpunt voor hun respectieve secties. Indien er zich problemen voordoen, worden zij als eerste lijn hierover aangesproken. Concreet zijn zij met de eerste voorzitter het aanspreekpunt voor 67 effectieve raadsheren en 43 plaatsvervangende raadsheren
- herverdelen dossiers
- selecteren nieuw personeel. In 2009 waren dat drie nieuwe contractuele juristen, één HRM attaché en drie kamerdeurwaarders
- schreven zij verslagen zoals het werkingsverslag voor het hof en het verslag met betrekking tot de aanvullende kamers (artikel 340 van het Gerechtelijk Wetboek)
- maken zij mee het jaarlijkse en wekelijkse tableau voor de zittingen op
- vangen kandidaat plaatsvervangende raadsleden op
- schrijven adviezen
- starten verscheidene nieuwe projecten op zoals het project rond deskundigenonderzoek, de studie rond kaderuitbreiding, de organisatie van assisenprocessen, lay-out van arresten, ...
- ...

### 1.3. De HRM Attaché

Sinds 22 juni 2009 heeft het hof een HRM Attaché ter beschikking. In tegenstelling tot de eerdere HRM wordt zij 'gedeeld' met het parket-generaal. Zij werkt 3/4<sup>de</sup> (75%) van haar tijd voor het hof. Gedurende ruim anderhalf jaar was er geen bijstand van een HRM. Er was dus ook geen overlevering van informatie of delen van kennis tussen beide personen. Dit impliceert dat de inwerkingperiode van de HRM attaché niet alleen moeilijker, maar ook langer duurt dan men normaal kan verwachten. Vandaag zijn er nog geen HRM-systemen en HRM-procedures geïnstalleerd. Daarenboven zijn verschillende initiatieven, die opgestart werden door haar voorganger, door gebrek aan vervanging een stille dood gestorven.

Ondanks deze moeilijkheden, heeft zij als 'buitenstaander' een nieuw licht kunnen werpen op de werking van het hof en heeft zij sinds 1 september 2009 enkele initiatieven ondernomen. Zij werd verantwoordelijke voor de dienst van de referendarissen en juristen (de eerste voorzitter heeft haar aangeduid als zijn gedelegeerde). Er werd een niet - functionerende persoon ontslagen, nieuwe richtlijnen en procedures met betrekking tot aanwezigheid en verloven werden ingevoerd, nieuwe affectaties werden opgesteld en onderzoek werd gedaan naar de werklast en werkverdeling van de referendarissen. Daarenboven zullen in januari 2010 de eerste functioneringsgesprekken voor de referendarissen en juristen plaatsvinden. Tot slot is zij belast met de dagelijkse leiding van de referendarissen en juristen.

Zij heeft met het IKZ reeds een goede basis om ideeën voor nieuwe initiatieven en verbeteringen. Als gevolg van haar eigen ervaringen en het feit dat zij zich nog volop aan het inwerken is, werd er besloten om als eerste verbeterinitiatief uit het IKZ een onthaalbrochure op te stellen. Er werd één brochure gemaakt voor de griffie en één voor de referendarissen en juristen. De onthaalbrochure voor de magistraten staat vandaag in zijn kinderschoenen. De eerste contacten met magistraten met betrekking tot de inhoud werden reeds gelegd. Het doel is om samen met de nieuwe eerste voorzitter een planning op te maken voor en prioriteiten te stellen in de voorstellen van het IKZ en deze vervolgens ten uitvoer te brengen en te evalueren.

Samen met een adjunct van de eerste voorzitter werd in november een nieuw project met betrekking tot de statistieken van het hof van beroep van Brussel op het getouw gezet (zie verder onder 2.2).

Tot slot is zij ook verantwoordelijk voor ad hoc conflicthantering binnen het hof van beroep.

## **2. Nieuwe initiatieven in 2009**

Met de komst van de dienstdoende eerste voorzitter en de actualisering van de doorlichting door de Hoge Raad voor de Justitie werden er heel wat initiatieven genomen door de eerste voorzitter, de adjuncten en de HRM Attaché. Deze initiatieven komen bovenop het dagelijks takenpakket.

### **2.1. Opheffing van de verificatiezittingen**

Zoals de Hoge Raad voor de Justitie reeds aanhaalde in het actualiseringverslag werd er gedurende de maanden september-oktober 2009 intensief gewerkt aan de opheffing van de verificatiezittingen en de installatie van de wachtlijsten. Dit was sinds september 2009 het eerste initiatief om te komen tot een duidelijke aanduiding van de weliswaar indicatieve pleitdatum, in tegenstelling tot daarvoor.

### **2.2. Project “statistieken voor de burgerlijke sectie van het hof”**

In november 2009 werd het project rond de maandelijkse statistieken van de griffie gestart. Dit onderzoek kadert in een groter onderzoek met als doel het vaststellen van trends, het bepalen van de gerechtelijke achterstand en het bedenken van actiepunten om deze achterstand voor de burgerlijke kamers te bestrijden op macro- (over alle kamers heen) en op microniveau.

In de eerste fase van dit onderzoek werden in november de maandelijkse statistieken (van januari tot en met oktober 2009) kritisch geanalyseerd op macroniveau met het oog op het beantwoorden van enkele vragen. De thema's waren de volgende :

- de evolutie van het aantal hangende burgerlijke zaken ;
- de evolutie van het aantal hangende zaken in staat ;
- de evolutie van het aantal hangende zaken niet in staat ;
- de verhouding tussen input en output.

Deze studie ging van start met in de eerste fase het begrijpen van deze gegevens, deze te controleren op hun juistheid en op hun nut om ze vervolgens te vergelijken met voorgaande kalenderjaren om evoluties te onderkennen met aanduiding van de factoren die deze evoluties verklaren.

Er werd tevens een eerste poging ondernomen om de verschillen tussen de statistieken van de FOD Justitie (AGORA statistieken) en die van griffie te onderzoeken. Ook werden anomalieën binnen het cijfermateriaal onderzocht. Om de redenen te achterhalen van deze verschillen en om het nut te evalueren van twee kanalen, werd op 7 december 2009 contact opgenomen met het Vast Bureau voor de Statistiek en Werklastmeting en werd er een overlegvergadering belegd op 6 januari 2010.

Dit is alvast een eerste initiatief in het versterken van de interne controle. Controle kan immers pas uitgevoerd worden wanneer men zekerheid heeft over de betrouwbaarheid van de cijfers.

De tweede fase van het project, het micro-onderzoek, is volop aan de gang. Per kamer wordt er voor 2009 (momenteel nog van januari tot oktober 2009) een maandelijks overzicht gemaakt van:

- het aantal zittingen van de kamer ;
- de samenstelling van de kamer ;
- de prognose van de laatste pleitdatum volgens de wachtlijsten ;
- het aantal beëindigde zaken ;
- het aantal nieuwe zaken ;
- een gemiddelde voor het aantal heropening der debatten ;
- een gemiddelde voor het aantal uitstellen ;
- de gemiddelde beraadachterstand voor elke magistraat ;
- mogelijke structurele problemen waarmee de kamer in 2009 te kampen had (bijvoorbeeld de wissel of de langdurige ziekte van een magistraat) ;
- de mate waarin de betrokken kamer een referendaris of contractueel jurist ter beschikking heeft.

Dit micro-onderzoek heeft tot doel een duidelijk overzicht te krijgen van welke kamers goed en minder goed functioneren. In de loop van 2010 (eventueel wordt er gewacht op de komst van de nieuwe eerste voorzitter) wordt er voor elke kamer een vergadering belegd met de adjunct die verantwoordelijk is voor de burgerlijke sectie, de HRM attaché en de magistraten van de kamer. De magistraten krijgen het overzicht voor hun eigen kamer ter beschikking en hebben de mogelijkheid om in een open debat eventuele (structurele) problemen voor/van hun kamer te bespreken. Dit kan beschouwd worden als een functioneringsgesprek op het niveau van de kamers van het hof en dient onder andere tot een betere responsabilisering van de kamers en magistraten.

### 2.3. Uitwisseling met andere hoven van beroep

Sinds juli 2009 wordt de uitwisseling met andere hoven van beroep niet langer beperkt tot de vergaderingen van het college van eerste voorzitters van de hoven van beroep, maar wordt er getracht om op een actieve manier de uitwisseling van kennis, goede praktijken, nuttige tips, ... te garanderen.

Het hof deelt vandaag reeds zijn kennis met de eerste voorzitter van het hof van beroep van Luik. Verder moet er nog een datum vastgesteld worden voor een ontmoeting tussen de adjunct die verantwoordelijk is voor de burgerlijke sectie en de HRM attaché van het hof van beroep van Brussel, enerzijds, en de eerste voorzitter en de HRM adviseur van het hof van beroep van Antwerpen, anderzijds.

Op het vlak van *human resources* werden de volgende initiatieven ondernomen:

- Op 24 augustus 2009 bezocht de HRM-attaché van het hof de HRM-adviseur van Antwerpen met het oog op het delen van de goede HR initiatieven, procedures en systemen die reeds in de praktijk werden ingevoerd.
- Op 9 oktober 2009 werden de HRM's van Antwerpen en Luik uitgenodigd te Brussel om een nieuwe uitwisseling op punt te stellen.
- Op 26 november 2009 gingen HRM-attaché van het hof en de HRM-adviseur van het hof van beroep te Antwerpen samen naar een studiedag over kwaliteit binnen overheidsdiensten.

Tweewekelijks worden op een informele manier de nieuwe ontwikkelingen binnen HR van het hof besproken. Verder worden documenten omtrent nieuwe of reeds ingevoerde praktijken gedeeld. Er wordt gestreefd naar een maximale overdracht van informatie en kennis.

Het hof streeft naar een maximaal delen van informatie, goede praktijken, tips, ... met het oog op het beter functioneren van het hof van beroep van Brussel. Uiteraard beseft het beheer dat men niet zo maar een goede praktijk kan overnemen en 'klakkeloos' invoeren, maar evenzeer dat het warm water geen twee keer moet uitgevonden worden.

#### 2.4. Start reorganisatie van (de werking van) diensten

Om tegemoet te komen aan de nieuwe uitdagingen waarmee het hof vandaag kampt en bepaalde disfuncties, die historisch gegroeid zijn, een halt toe te roepen, wordt de werking van de diensten van het hof afdeling per afdeling herbekeken. De eerste afdeling die onder de loep werd genomen, is de dienst van de referendarissen en juristen. Deze dienst van 13 personen stond na het vertrek van hun leidinggevende adjunct in april 2007 onder beperkte leiding. Hierdoor daalde de motivatie van de referendarissen en leidde een teveel aan vrijheid tot bepaalde disfuncties. Eind september 2009 werd hier een halt toe geroepen door (zoals reeds aangegeven) het aanstellen van de HRM-attaché als leidinggevende. Daarnaast werden de puntjes op de i gezet inzake de aanwezigheid op het paleis en de arbeidstijden van de referendarissen. Er werd een controlesysteem uitgewerkt en procedures voor verloven opgestart. De referendarissen en juristen werden gehoord in verband met hun wensen qua affectaties, werklast, werkverdeling, ambities, etc. Na een viertal maanden kan men stellen dat dit harde werk reeds zijn vruchten begint af te werpen. Stilaan betert de motivatie en de sfeer op en binnen de dienst en verdwijnt de ongelijkheid tussen referendarissen.

Vervolgens werd eind november door de hoofdgriffier een coördinator aangeduid voor het team verzending. Ook deze dienst viel (deels) tussen de hiërarchie van de griffie. Het hof heeft eveneens

(weliswaar nog informeel) iemand aangeduid om het aanspreekpunt/leidinggevende te worden voor de dienst kamerdeurwaarders. Deze dienst telt 20 personen.

Zoals gebruikelijk dient veranderingsmanagement weerstanden te overwinnen.

### **3. Initiatieven om de kwaliteit en klantgerichtheid te bevorderen op en door het hof**

#### **3.1. Vermoedelijke pleitdatum**

De opheffing van de verificatiezittingen en de terugkeer van de wachtlijsten, leidt tot een transparantere en objectievere toedeling van pleitdata aan de rechtzoekende. Men krijgt terug een indicatieve datum voor de pleitzittingen waardoor de dienstverlening van het hof naar de rechtzoekende vergroot wordt.

#### **3.2. Het gebruik van de tool "knowledge tree"**

Sinds het najaar van 2008 en het najaar van 2009 maken twee kamers van het hof, een Franstalige en een Nederlandstalige, met het oog op de uitbouw van kennismanagement gebruik van de tool "*knowledge tree*". De referendarissen van deze respectieve kamers werken aan een online databank voor alle rechtspraak van de betrokken kamers. In januari 2010 staat de evaluatie van (het gebruik van) deze tool op de planning. In functie van de uitkomst van deze evaluatie worden andere kamers en referendarissen aangespoord tot het gebruik van deze tool. Het CMRO, dat in het verleden de opstart heeft begeleid, zal dan gecontacteerd worden om de opleidingen of uitleg met demo te verzorgen.

Het hof zal het gebruik van deze tool aansporen en bevorderen door de geschikte omstandigheden te creëren.

#### **3.3. Emailadressen per kamer**

Om in sommige zaken de communicatie tussen advocaten en magistraten te vergemakkelijken, werd per kamer een emailadres gecreëerd waarnaar, in gemeen overleg tussen balie en magistratuur, conclusies kunnen worden verzonden. Dit project moet nog geëvalueerd worden.

#### **3.4. Project lay-out arresten**

Met het oog op een betere klantgerichtheid naar de advocaten en de rechtzoekende is het hof met een project rond de lay-out van arresten gestart. Het doel van dit project was een standaardisatie in lay-out met het oog op uniformiteit binnen het hof. Tevens werd getracht om (binnen de mate van het mogelijke) de begrijpbaarheid van de arresten te verhogen. De resultaten van de werkzaamheden van de werkgroep worden afgewacht.

### 3.5. Plannen van het justitiepaleis

Het justitiepaleis wordt door rechtzoekenden, advocaten, bezoekers, maar ook werknemers als een doolhof ervaren. Daarom werden er in het najaar van 2009 plannen van het justitiepaleis ontworpen waarop enkel de zittingszalen en belangrijke plaatsen van het hof werden aangeduid. Deze plannen worden vandaag al verspreid aan nieuwe werknemers en aan bezoekers van het hof, en in gereedheid gebracht om op de internetpagina van het hof van beroep geplaatst te worden.

### 3.6. Project “rechtsbijstand”

Om tot een snellere en doeltreffendere beantwoording te komen van verzoeken tot kosteloze rechtsbijstand, werd een pool van vijf tweetalige magistraten opgericht, met aanduiding voor elke magistratuur van de weekdag waarop zij de verzoeken tot kosteloze rechtsbijstand in ontvangst nemen en met aanduiding voor elke zitting van één of meer griffiers (al naargelang de taalrol).

Om de werklast van de betrokken magistraten niet al te veel te vergroten, werd bij de aanduiding van de weekdag erop toegezien dat deze weekdag ook samenvalt met een zittingsdag van de betrokken magistraten.

Voor de rechtszoekende betekent dit een snellere en doeltreffendere beantwoording van zijn verzoek tot kosteloze rechtsbijstand. Voor de betrokken magistraten betekent dit geen al te grote verzwaring van de werklast.

### 3.7. Project “deskundigenonderzoek”

Om tot een uniforme behandeling van de nieuwe regels inzake deskundigenonderzoeken te komen (in het hof zelf en in het rechtsgebied) werd een project opgestart met aanduiding van een kamervoorzitter en vertrekkende van een kritische analyse van de nieuwe wetgeving evenals van een analyse- en reflectienota. Dit initiatief is voorlopig op non actief gezet omwille van de werklast van de betrokken kamervoorzitter.

### 3.8. Project “toegang tot elektronische databanken”

Om de magistraten evenals de referendarissen en de contractuele juristen intellectueel te ondersteunen, werd briefwisseling gevoerd om de toegang tot in het bijzonder *jura.be* en [strad@.be](mailto:strad@be) te behouden wat de magistraten betreft en te bekomen wat de referendarissen en contractuele juristen betreft.

Wat de referendarissen en contractuele juristen betreft, werd bekomen dat de bevoegde commissie erop aangedrongen heeft dat ook voor hen een toegang werd voorzien in de openbare aanbesteding die lopende is.

### 3.9. Project “logistiek”

Om de dienst van de *human resources-attachés* van de FOD Justitie te ondersteunen werd ervoor geijverd dat een kopieertoestel ter beschikking zou worden gesteld. Dit toestel zou eerstdaags geleverd worden.

Om de dienst van een adjunct van de eerste voorzitter te ondersteunen werd ervoor geijverd dat een laptop ter beschikking zou worden gesteld. Deze laptop is ondertussen geleverd.

Om de dienst van de woordvoerders van het hof te ondersteunen werd ervoor geijverd dat een gsm-toestel met een belkrediet van 75 euro per maand ter beschikking zou worden gesteld. Het gsm-toestel voor de Nederlandstalige adjunct is intussen geleverd.

Om tot een verbetering te komen van de locatie en de lokalen van de jeugdgriffie en van de jeugdmagistraten werd geijverd voor een aanvaardbare en zeer concrete invulling. De plannen zijn uiteindelijk goedgekeurd en het is wachten op budgettering en aanvang der werken, wat in handen is van de Regie der Gebouwen.

### 3.10. Project “invulling van vacatures”

Om tot een snellere invulling van vacatures, als gevolg van het uitoefenen van een voltijdse opdracht buiten het hof en als gevolg van gekende toekomstige opruststellingen, over te gaan werd ervoor geijverd om deze vacatures te publiceren van zodra het opvallen ervan gekend is.

Er werd ook getracht een creatieve invulling te geven aan de vervanging van verhinderd of niet beschikbare effectieve magistraten door plaatsvervangende raadsheren op grond van artikelen 378 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek.

### 3.11. Project “overleg met de balies van het rechtsgebied”

De gemengde commissie balies / hof van beroep heeft van januari tot en met juni 2009 maandelijks vergaderd, eerst ter afsluiting van een protocol “burgerlijke jeugdzaken” en daarna evaluatie en hervorming van de toepassing van de regels inzake ingereedheidbrenging. Deze vergaderingen werden verder gezet, op maandelijks basis, vanaf november 2009, met als voorwerp en bedoeling om het bestaande protocol inzake de burgerlijke rechtspleging te actualiseren tegen januari / februari 2010.

### 3.12. Project “organisatie van de adviesverlening met het oog op de aanwijzing van een eerste voorzitter”

Om tot een gedragen en transparante besluitvorming te komen met betrekking tot het advies nopens de kandidaten voor het mandaat van eerste voorzitter, werd een procedure op punt gesteld, met daarin de mogelijkheid voor de kandidaten om de respectieve beleidsplannen in algemene vergadering toe te

lichten en te antwoorden op vragen, gevolgd door een stemming die opgenomen wordt in een ontwerp advies dat wordt opgesteld ten behoeve van de algemene vergadering door de verenigde objectiveringscommissies met paritaire samenstelling van Nederlandstaligen en Franstaligen en ten slotte de bespreking en goedkeuring in algemene vergadering.

### 3.13. Project “verhaalbaarheid van erelonen en kosten”

Om tot een geïnformeerde implementatie van de nieuwe wetgeving inzake de verhaalbaarheid van erelonen en kosten te komen, werd opdracht gegeven aan een contractuele juriste om ten behoeve van alle magistraten van het hof een exhaustieve inventaris te maken van wetgeving, rechtsleer en rechtspraak. Deze inventaris werd gemaakt en overgemaakt. Er is voorzien in een frequente *updating*.

### 3.14. Project “haalbaarheid productiedoelstellingen”

In twee kamers van het hof (een Franstalige en een Nederlandstalige) loopt een pilootproject waarbij de haalbaarheid van kwantitatieve productieafspraken wordt getest.

## 4. Conclusie

Het beheer van het hof van beroep te Brussel spant zich met het personeel en de middelen die ter beschikking staan en niettegenstaande beperkingen, maximaal in om het dagelijkse beleid en crisismangement op te tillen naar een hoger niveau en tegemoet te komen aan de uitdagingen waar het hof vandaag voorstaat en aan de aanbevelingen van de Hoge Raad voor de Justitie. In afwachting van de komst van een nieuwe eerste voorzitter, worden er wel degelijk nieuwe initiatieven uitgewerkt met het oog op het verbeteren van het hof op het vlak van kwaliteit, klantgerichte dienstverlening, rekening houdend met de aanbevelingen van de doorlichting door de Hoge Raad voor de Justitie en de conclusies van de zelfanalyse vervat in het project *Integrale Kwaliteitszorg*.

Het beheer van het hof sluit zich aan bij het oordeel van de Hoge Raad voor de Justitie dat het geen zin heeft om een nieuwe, diepgaande doorlichting uit te voeren **indien er geen rekening gehouden wordt met informaticamiddelen, budget, infrastructuur en gebouwen, en personeel en hun competenties.**

**Daarentegen is het hof niet alleen bereid om met geschikt en beschikbaar personeel nieuwe verbeterinitiatieven uit te werken en te implementeren, maar is het zelfs vragende partij om adviezen, tips, informatie, goede praktijken op maat van het hof van beroep van Brussel te ontvangen en te proberen.**

**Het hof van beroep van Brussel is noch blind noch doof voor de hulp die het van buitenaf krijgt. Het ondervindt echter problemen met de transfer van het kennisveld naar de praktijk en zal alle hulp op maat van het hof met open armen ontvangen.**



**BIJLAGEN BIJ DEEL A**



Conseil supérieur de la Justice

# Actualisation de l'audit de la Cour d'appel de Bruxelles (rapport du 10 avril 2008)

Suivi de l'audit :  
Données chiffrées

Données chiffrées

1. Tableaux – affaires civiles

1. Evolution du cadre des magistrats (2004 à 2008) <sup>7</sup>						
ANNEE	MAGISTRATS EFFECTIFS					
	L	OMC (ETP)	Détachés (ETP)	Absences maladie (ETP)	Autres Absences/ Formation (ETP)	Tâches non juridictionnelles (ETP)
2004	62	61,01	4	0,77	( <sup>8</sup> )	2,63
2005	68	62,81	4	0,44	0,26	2,67
2006	71	68,4	4	0,25	0,22	2,47
2007	71	67,9	3	0,73	0,38	2
2008	71	68,44	3	0,92	0,33	2

1bis. Evolution du cadre des magistrats (2004 à 2008)			
ANNEE	CONSEILLERS SUPPLEANTS		MAGISTRATS SUPPLEANTS art. 383
	L	OMC (ETP)	ETP
2004	54	52,27	4,67
2005	54	47,67	2,39
2006	54	45,2	1,92
2007	54	43,31	2
2008	54	40,63	1,08

<sup>7</sup> La numérotation des titres de tableaux correspond à la numérotation initiale du rapport d'audit du 10 avril 2008.

<sup>8</sup> Donnée non disponible.

2. Evolution des nouvelles affaires entrantes <sup>9</sup> (input) et moyenne sur la période (2001 à 2008)																
Année	2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
Répartition linguistique	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL
		2.125	1.872	2.130	1.715	2.059	1.782	2.295	1.874	2.357	1.937	2.597	2.007	2.393	1.978	2.481
TOTAL	3.997		3.845		3.841		4.169		4.294		4.604		4.371		4.436	

4. Evolution du nombre des affaires pendantes <sup>10</sup> (janv. 2001 à janv. 2009)																		
Situation au	1/01/2001		1/01/2002		1/01/2003		1/01/2004		1/01/2005		1/01/2006		1/01/2007		1/01/2008		1/01/2009	
Répartition linguistique	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL
		13.110	9.922	12.638	9.374	11.824	8.727	11.227	8.174	10.804	7.783	10.524	7.675	10.098	7.253	7.817	6.042	7.594
TOTAL	23.032		22.012		20.551		19.401		18.587		18.199		17.351		13.859		13.345	

<sup>9</sup> Issu des statistiques Agora.

<sup>10</sup> Cf. rapport de fonctionnement de la cour d'appel. Les chiffres repris ici sont issus des statistiques Agora qui reprennent uniquement les affaires inscrites sous les rôles général, requêtes, fiscal, députation permanente, affaires électorales, jeunesse, pro deo, calamités naturelles et concurrence.

10. Répartition linguistique des affaires nouvellement en état par année																		
Année	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
Répartition linguistique	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F
		1.854	2.184	1.433	1.799	1.406	1.966	1.231	1.381	1.207	1.308	1.128	1.420	1.317	1.478	1.393	1.616	364

11. Durée moyenne d'attente en mois (sept. 2001- sept. 2007)							
Pour une affaire en état au	1-sept-01	1-sept-02	1-sept-03	1-sept-04	1-sept-05	1-sept-06	31-août-07
Chambre ordinaire à 1 magistrat (1)	31	35,5	31	22,3	24,3	19,2	21,3
Chambre ordinaire à 3 magistrats (2)	28	29,5	25,5	23,6	20,2	17,4	18,2
Toutes chambres confondues	30	31	29	22,9	22,3	18,2	19,5

<b>11bis. Durée moyenne d'attente en mois (sept. 2008 - sept. 2009)<sup>11</sup></b>		
<b>La date la plus proche à laquelle une audience pourrait être fixée au (art. 747§1 C.jud.)</b>	<b>1-sept-08</b>	<b>1-sept-09</b>
<b>Chambre ordinaire à 1 magistrat (1)</b>	18,1	24
<b>Chambre ordinaire à 3 magistrats (2)</b>	18,5	22,2
<b>Toutes chambres confondues</b>	18,28	22,8

<b>14. Evolution du nombre d'audiences en matière civile (2003 à 2008)</b>			
<b>Année</b>	<b>Chambres</b>		<b>Total</b>
	<b>Ordinaires</b>	<b>Supplémentaires</b>	
<b>2003</b>	1.467	433	1.900
<b>2004</b>	1.462	478	1.940
<b>2005</b>	1.568	469	2.037
<b>2006</b>	1.755	457	2.212
<b>2007</b>	1.764	398	2.162
<b>2008</b>	1.827	336	2.163

<sup>11</sup> Nouveau tableau, vu la loi du 26 avril 2007, entrée en vigueur le 1 septembre 2007 qui a profondément modifié la mise en état.

<b>16. Evolution du nombre des arrêts définitifs <sup>12</sup> (2000 à 2008)</b>			
<b>Année</b>	<b>Chambres</b>		<b>Total</b>
	<b>Ordinaires</b>	<b>Supplémentaires</b>	
<b>2000</b>	3.105	869	3.974
<b>2001</b>	2.963	790	3.753
<b>2002</b>	2.941	800	3.741
<b>2003</b>	3.083	1.028	4.111
<b>2004</b>	3.105	1.078	4.183
<b>2005</b>	3.108	862	3.970
<b>2006</b>	3.750	945	4.695
<b>2007</b>	3.656	802	4.458
<b>2008</b>	3.504	564	4.068

<sup>12</sup> Cf. rapport fonctionnement 2006 de la cour d'appel, page 43. Sont ici compris tous les arrêts définitifs à l'exclusion des omissions.

### 18. Suivi des délibérés par chambre et répartition linguistique (2002 à 2008)

Année	Par chambres	Répartition linguistique des arrêts	Nombre de			
			Prononcés dans le mois	Prononcés dans les 3 mois	Prononcés dans les 6 mois	Prononcés au-delà de 6 mois
2002	Principales	FR	790	557	308	116
		NL	440	550	338	119
	Supplémentaires	FR	36	166	142	91
		NL	41	142	124	90
2003	Principales	FR	780	532	316	268
		NL	582	503	274	132
	Supplémentaires	FR	62	188	124	117
		NL	112	188	187	117
2004	Principales	FR	857	653	349	129
		NL	560	500	312	88
	Supplémentaires	FR	81	201	187	90
		NL	92	349	120	24
2005	Principales	FR	964	587	392	126
		NL	543	562	307	90
	Supplémentaires	FR	79	170	148	100
		NL	97	223	102	34
2006	Principales	FR	1.391	719	307	83
		NL	755	598	352	119
	Supplémentaires	FR	95	164	138	87
		NL	82	190	162	97
2007	Principales	FR	1.316	690	288	74
		NL	961	652	311	35
	Supplémentaires	FR	126	182	126	16
		NL	144	174	94	36
2008 <sup>13</sup>	Principales	FR + NL	2.487	1.295	422	97
	Supplémentaires	FR + NL	220	251	113	55

<sup>13</sup> Répartition linguistique non disponible.



## 2. Tableaux- affaires correctionnelles

1. Affaires ayant fait l'objet d'un appel mais non encore fixées										
Année	Avant 2005		2005		2006		2007		2008	
Répartition linguistique			FR	NL	FR	NL	FR	NL		
				3	109	12	158	62 <sup>14</sup>	40 <sup>15</sup>	66 <sup>16</sup>
<b>TOTAL</b>	<b>163</b>		<b>112</b>		<b>170</b>		<b>102</b>		<b>100</b>	

3. Evolution des nouvelles affaires entrantes (input) et moyenne sur la période (2002 à 2008)														
Année	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
Répartition linguistique	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL	F	NL
		841	483	725	502	740	563	679	551	762	594	916	549	914
<b>TOTAL</b>	1.324		1.227		1.303		1.230		1.356		1.465		1.512	

<sup>14</sup> 10 affaires pénales – 52 affaires civiles

<sup>15</sup> 13 affaires pénales – 27 affaires civiles

<sup>16</sup> 19 affaires pénales – 47 affaires civiles

<sup>17</sup> 15 affaires pénales – 19 affaires civiles

4. Evolution des affaires en cours sur la période (janv. 2003 à janv. 2009)														
	Affaires pendantes au 1/01/2003		Affaires pendantes au 1/01/2004		Affaires pendantes au 1/01/2005		Affaires pendantes au 1/01/2006		Affaires pendantes au 1/01/2007		Affaires pendantes au 1/01/2008		Affaires pendantes au 1/01/2009	
<b>Nombre</b>	1.897		1.746		1.900		2.070		2.373		2.633		2.740	
<b>Répartition linguistique</b>	<b>F</b>	<b>NL</b>	<b>F</b>	<b>NL</b>	<b>F</b>	<b>NL</b>	<b>F</b>	<b>NL</b>	<b>F</b>	<b>NL</b>	<b>F</b>	<b>NL</b>	<b>F</b>	<b>NL</b>
	1.048	849	911	835	921	979	974	1.096	1.143	1.230	1.331	1.302	1.480	1.260

8. Nombre d'audiences (hors vacations) en matière correctionnelle			
	<b>FR</b>	<b>NL</b>	<b>TOTAL</b>
<b>2003</b>	361	163	524
<b>2004</b>	361	164	525
<b>2005</b>	355	162	517
<b>2006<sup>18</sup></b>	342	171	513
<b>2007</b>	339	164	503
<b>2008</b>	378	207	585

<sup>18</sup> Les arrêts de la 16e chambre intérêts civils (depuis septembre 2006) sont inclus.

9. Evolution de l'output <sup>19</sup>														
Année	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
Répartition linguistique	FR	NL	FR	NL	FR	NL	FR	NL	FR	NL	FR	NL	FR	NL
Nombre d'arrêts définitifs	783	404	735	426	713	443	616	428	600	450	726	482	752	648
<b>Total</b>	1.187		1.161		1.156		1.044		1.050		1.208		1.400	

<sup>19</sup> Nombre d'arrêts en 2000 (1383) et en 2001 (1400).

**18. Durée de délibéré par chambre correctionnelle (2007)**

Chambre	Nombre d'arrêts définitif rendu dans le délai de				Total
	1 mois	2 mois	3 mois	plus de 3 mois	
11e F	227	28	7	8	270
	84,07 %	10,37 %	2,59 %	2,96 %	
12e F	153	25	5	3	186
	82,26 %	13,44 %	2,69 %	1,61 %	
13e NL	145	94	27	51	317
	45,74 %	29,65 %	8,52 %	16,09 %	
14e F	150	46	6	4	206
	72,82 %	23,33 %	2,91 %	1,94 %	
15eNL	51	38	7	10	106
	48,11 %	35,85 %	6,60 %	9,43 %	
<b>GENERAL</b>	726	231	52	76	1.085
<b>GENERAL %</b>	66,91 %	21,29 %	4,79%	7 %	

**18. Durée de délibéré par chambre correctionnelle (2008)**

Chambre	Nombre d'arrêts définitif rendu dans le délai de				Total
	1 mois	2 mois	3 mois	plus de 3 mois	
11e F	229	33	1	2	265
	86,42 %	12,45 %	0,38 %	0,75 %	
12e F	163	21	2	3	189
	86,24 %	11,11 %	1,06 %	1,59 %	
13e NL	276	69	20	5	370
	74,59 %	18,65 %	5,41 %	1,35 %	
14e F	187	39	8	3	237
	78,90 %	16,46 %	3,38 %	1,27 %	
15° NL	152	65	14	4	235
	64,68 %	27,66 %	5,96 %	1,70 %	
<b>GENERAL</b>	1.007	227	45	17	1.296
<b>GENERAL %</b>	77,70 %	17,52 %	3,47 %	1,31 %	



Hoge Raad voor de Justitie

# Actualisering van de audit van het Hof van beroep te Brussel (auditverslag van 10 april 2008)

Opvolging van de audit :

Vragen met betrekking tot de aanbevelingen

Vragen gelinkt aan aanbevelingen (burgerlijke zaken)

**VASTSTELLING nr. 1: Binnen het hof van beroep te Brussel bestaat er geen enkele precieze termijn voor het wegwerken van de gerechtelijke achterstand en het afschaffen van de wachtlijsten. Dit gebrek aan perspectief maakt het moeilijk om het werk van alle magistraten en griffiers voortdurend te mobiliseren en te richten.**

	Vraag	Antwoord hof van beroep
1/01	Wordt nog steeds een termijn van 4 à 6 maanden beschouwd als redelijke vaststellingstermijn voor zaken die in staat zijn?	In de audit 2008 werd deze termijn vermeld als een beschouwing van de eerste voorzitter. De wet van 26 april 2007 voorziet in een pleitzitting binnen drie maanden na de laatste conclusietermijn. Deze termijn van drie maanden lijkt op dit ogenblik niet haalbaar te zijn.
1/02	Zijn de wachtlijsten inmiddels "uitgedoofd"? Zo neen, waarom niet en tegen wanneer zullen ze zijn uitgedoofd?	De wachtlijsten zijn nog niet uitgedoofd. Er werden duidelijke instructies gegeven, zowel aan de kamervoorzitters als aan de zittingsgriffiers, om de wachtlijsten bij voorrang te ledigen. Er worden thans door de griffie inspanningen geleverd om de nog bestaande wachtlijsten aan een grondig nazicht te onderwerpen omdat het niet uitgesloten is dat op die wachtlijsten ook nog zaken zijn die niet in staat zijn of niet meer in staat zijn. In functie daarvan kunnen de termijnen bepaald worden binnen dewelke alle wachtlijsten dienen uitgedoofd te zijn, met opvolging door een daartoe door de eerste voorzitter aangewezen persoon.
1/03	Hoe wordt momenteel de evolutie van de achterstand per kamer opgevolgd? Wat is momenteel het perspectief voor het wegwerken van deze achterstand, verondersteld dat de huidige parameters, die de achterstand	Er konden nog geen berekeningen gemaakt worden over de evolutie van de achterstand per kamer, en er is momenteel nog geen perspectief voor het wegwerken van de achterstand.

	beïnvloeden, dezelfde blijven?	
<b>1/04</b>	Wordt er over het totaalbeeld van de achterstand en de wegwerkingsvooruitzichten regelmatig intern gecommuniceerd? Zo ja, kan u dit documenteren?	Er is tot op heden nog niet regelmatig intern gecommuniceerd over het totaalbeeld van de achterstand en de wegwerkingsvooruitzichten.

**VASTSTELLING nr. 2: De performantie van de ingevoerde maatregelen (zoals het beheer van de wachtlijsten) om de achterstand weg te werken, wordt niet permanent nagegaan aan de hand van een vergelijking van de reële wachttijd voor de rechtsdagbepaling ten opzichte van de initieel aangekondigde rechtsdagbepaling.**

	Vraag	Antwoord hof van beroep
<b>2.a</b>	Gezien de wettelijke regeling in verband met de ingereedheidbrenging van de zaken werd gewijzigd door de “Wet van 26 april 2007 tot wijziging van het Ger. W. met het oog op het bestrijden van de gerechtelijke achterstand” (nieuw art. 747 e.v. Ger. W.), kan u beschrijven hoe de ingereedheidbrenging momenteel in concreto verloopt (Worden partijen die conclusietermijnen willen afspreken bij de inleiding ingelicht van de vroegste datum waarop een rechtsdag zou kunnen worden bepaald, worden de door partijen onderling afgesproken conclusietermijnen door de rechter bekrachtigd en wordt de rechtsdag bepaald uiterlijk drie maanden na de overlegging van de laatste conclusies,.. )?	Tot en met 30 september 2009 werd de nieuwe wet geïmplementeerd door de organisatie van verificatiezittingen, die werden vastgesteld tegelijk met het bepalen van de conclusietermijnen. Het was de bedoeling om deze verificatiezittingen te organiseren ongeveer vijftien dagen na de laatste conclusietermijn, gevolgd door een pleitzitting binnen de drie maanden na de laatste conclusietermijn. Dit bleek in de praktijk niet te werken, zodat beslist werd om met ingang van 30 september 2009 de verificatiezittingen op te heffen. Er wordt thans gewerkt om te komen tot een systeem waarbij rechtstreeks, zonder de omweg via de verificatiezittingen, pleitzittingen kunnen worden bepaald.
<b>2.b</b>	Welke is momenteel de verhouding (in %) tussen de minnelijke instaatstellingen, de rechterlijke instaatstellingen en de gezamenlijke verzoeken tot verwijzing naar de rol?	Berekend over het aantal nieuw ingeleide zaken in de maand september 2009, zijn er, op een totaal aantal van 374, zijn er :

		<ul style="list-style-type: none"> <li>a. 204 minnelijke instaatstellingen dit is ongeveer 54%</li> <li>b. 94 rechterlijke instaatstellingen dit is ongeveer 25%</li> <li>c. 6 rolverzendingen op verzoek van partijen dit is ongeveer 1,5%</li> <li>d. 41 verdagingen op bepaalde datum op verzoek van partijen dit is ongeveer 11%</li> <li>e. 2 verstekarresten dit is ongeveer 0,5%</li> <li>f. 28 vaststellingen op bepaalde datum voor pleidooien dit is ongeveer 7,5 %</li> </ul>
<b>2.c</b>	Bestaan er “instructies” voor de kamervoorzitters met het oog op een uniforme toepassing van de wet? Zo ja, welke? Indien hierover documenten bestaan, kan u ons deze overmaken?	De inleidingen en de instaatstellingen gebeuren via een centrale inleidings- en instaatstellingskamer (1bis) zodat een uniforme toepassing van de wet voorhanden is.
<b>2/01</b>	Welke maatregelen werden genomen om de achterstand weg te werken? Werden er verantwoordelijken (naam en functie) aangeduid om dit op te volgen?	Er werden, per 1 september 2009, nog geen maatregelen genomen om de achterstand weg te werken. Zoals hierboven al aangehaald, worden de oude wachtlijsten nagekeken met het oog op de uitzuivering ervan, waarna tot effectieve uitdoving kan worden overgegaan. Uit de werkingsverslagen blijkt dat de achterstand gestaag wordt ingehaald.
<b>2/02</b>	Werden de resultaten van deze maatregelen gemeten en werden er acties genomen op basis van deze resultaten? Zo ja, welke?	Er werden, per 1 september 2009, nog geen resultaten gemeten en acties ondernomen op basis van deze resultaten, behoudens de resultaten die blijken uit de werkingsverslagen.



**VASTSTELLING nr. 3: Doordat de uitstellen en de oorzaken ervan binnen het hof van beroep niet worden opgevolgd, kan de werkelijke productiviteit van de zittingstijd niet worden beoordeeld.**

	Vraag	Antwoord hof van beroep
3/01	Werd inmiddels voor alle hoven een systeem van “elektronische dagrapporten” gecreëerd waarin voor elke zitting per zaak wordt ingegeven wat er in die zaak is gebeurd (met inbegrip van de reden van uitstel)?	Neen.
3/02	Op welk tijdstip wordt de herinneringsbrief voor de verificatiezitting verstuurd? Wordt dit op regelmatige basis geverifieerd? Hoe en door wie (naam en functie)? Kan u ons een kopie van zo’n typebrief meedelen? Welke zijn de voor- en nadelen van een verificatiezitting? In welke mate draagt ze bij tot een vlot verloop van de zittingen?	Vijftien dagen voor de verificatiezitting, door een personeelslid van de burgerlijke en van de fiscale griffie. Voordelen : organisatie van de zittingen, vermijden van blanco-zittingen. Nadelen : administratief werk, intellectueel werk van de kamervoorzitter.
3/03	Worden de redenen van uitstel statistisch verwerkt m.o.o. een opvolging ervan, met inbegrip van hun werkelijke impact op het verloop van de zittingen (daadwerkelijk tijdverlies) ? Zo ja, kan u beschrijven hoe dit gebeurt?	De reden van uitstel worden wel vermeld, maar niet statistisch verwerkt. De redenen kunnen overigens niet statistisch verwerkt worden, omdat zij manueel kunnen ingevuld worden.
3/04	Wordt gemeten wat de impact van de herinneringsbrief is? Zo ja, hoe wordt dit gemeten en wat zijn de resultaten?	Neen.
3/05	Werden er op basis van de eventuele resultaten uit 3/03 en 3/04 acties ondernomen? Werd hiervoor een verantwoordelijke (naam en functie) aangeduid? Indien hiervan documenten bestaan, kan u ons deze overmaken?	
3/06	Werden er initiatieven genomen opdat de kamervoorzitters systematisch aan de eerste voorzitter zouden meedelen wanneer één of meerdere partijen niet ter zitting verschijnen zonder het hof hiervan tijdig te	Neen. De meeste kamervoorzitters doen dit uit eigen beweging.

	verwittigen? Werd hierover gecommuniceerd met de balies? Werden er, zo nodig, gezamenlijke acties ondernomen?	
--	---	--

**VASTSTELLING nr. 4: De tijdige neerlegging van de stukken door de partijen wordt op geen enkele wijze opgevolgd. Zonder deze stukken kunnen de magistraten de zittingen niet optimaal voorbereiden.**

	Vraag	Antwoord hof van beroep
<b>4/01 tot 4/04</b>	Werd inmiddels een centrale controle ingevoerd voor de tijdige neerlegging van de stukken door de partijen, om na te gaan in welke mate het (nieuwe) art. 756 Ger. W. wordt gerespecteerd? Wie voert deze controle uit (naam en functie)? Werd hierover gecommuniceerd met de balies? Werden er, zo nodig, gezamenlijke acties ondernomen?	Ja, door de kamervoorzitter ter gelegenheid van de verificatiezitting. De vereiste van voorafgaande neerlegging van de stukken is vermeld in de herinneringsbrief die vijftien dagen voor de verificatiezitting wordt verstuurd aan de partijen in het geding.

**VASTSTELLING nr. 5: De zittingskalender van bepaalde burgerlijke kamers ligt 3 maanden van tevoren niet volledig vast, wat ertoe kan leiden dat de kennisgevingen van rechtsdag laattijdig worden verstuurd. In dat geval krijgt het hof ook te weinig tijd om eventuele verhinderingen van partijen - om te verschijnen op de voorziene zittingen - gepast te beheren.**

	Vraag	Antwoord hof van beroep
<b>5/01</b>	<i>Geen vragen gezien de wettelijke regeling ter zake werd gewijzigd (zie punt 2).</i>	Geen.

**VASTSTELLING nr. 6:** Het protocol tussen het hof van beroep en de balies van het rechtsgebied is onvoldoende gedocumenteerd wat betreft de draagwijdte van de zwakke punten die moeten worden verbeterd en de resultaten van de initiatieven die in overleg werden genomen. Bovendien zou de verspreiding van het protocol en de toelichting hieromtrent eveneens kunnen worden verbeterd.

	Vraag	Antwoord hof van beroep
6/01 tot 6/05	Wordt het protocol met de balie nog steeds als niet prioritair beschouwd? Werden de aanbevelingen 6/01 tot 6/05 uitgevoerd? Werd hiervoor een verantwoordelijke (naam en functie) aangeduid?	De commissie balie-magistratuur vergaderde in 2009 maandelijks. Voornaamste onderwerp van deze vergaderingen was het systeem van de verificatiezittingen.

**VASTSTELLING nr. 7:** Het voortzetten van initiatieven om de schriftelijke rechtspleging aan te moedigen zou het tijdverlies in geval van uitstel kunnen opvangen (gedeeltelijk blanco zittingen.)

	Vraag	Antwoord hof van beroep
7	Werd de “schriftelijke procedure op afroep” inmiddels geherlanceerd?	Neen.
7/01	Werden de materies en de kamers geïdentificeerd die zich het best lenen tot de schriftelijke behandeling?	Neen.
7/02	Werd er een becijferde doelstelling vastgesteld voor de zaken die volgens de schriftelijke procedure kunnen worden behandeld, op basis van het aantal uitgestelde zaken van de vorige jaren? Zo ja, beschrijf hoe die werd bepaald. Werd op basis hiervan het aantal te identificeren dossiers geraamd, zodat er geen verwachtingen worden gecreëerd die niet worden waargemaakt? Beschrijf het resultaat.	Neen. Er werd wel een onderzoek verricht naar de zaken die in aanmerking zouden kunnen komen voor schriftelijke behandeling, hoewel partijen dat niet hadden gevraagd. Uit dit onderzoek is gebleken dat slechts een zeer verwaarloosbaar aantal zaken in aanmerking komt voor schriftelijke behandeling. Bovendien blijkt dat de oorzaken van de noodzaak aan schriftelijke behandeling, met name al dan niet gedeeltelijke blanco-zittingen, drastisch zijn afgenomen.

<b>7/ 03</b>	Werd geanalyseerd en geïdentificeerd welke dossiers aan de aanvullende kamers kunnen worden voorbehouden?	De kamervoorzitters van de hoofdkamers bepalen welke zaken worden toebedeeld aan de aanvullende kamers.
<b>7/ 04</b>	Wordt met de balies gecommuniceerd, op basis van de stappen 7/01 tot 7/03, over de aanpak, de becijferde doelstellingen en de modaliteiten?	Neen.
<b>7/ 05</b>	Worden de resultaten geëvalueerd ten opzichte van de doelstellingen en wordt hierover regelmatig gecommuniceerd met de balies van het rechtsgebied? Wordt in de resultaten een onderscheid gemaakt tussen degene die werden behaald met de bijdrage van de advocaten binnen en buiten het rechtsgebied?	Neen.
<b>7/ 06</b>	Wordt algemeen gecommuniceerd via de website van het hof van beroep over de doelstellingen en de resultaten? Zo ja vermeld de rubriek van de website.	Neen. Er blijkt technisch geen mogelijkheid, hoewel zulks werd aangevraagd, om op de website van het hof een privaat luik in te voegen.

**VASTSTELLING nr. 8: De verschillende recente initiatieven tot verbetering van het procesverloop zijn nog niet afgerond en er werd evenmin een verantwoordelijke voor aangewezen. De implementatie van deze initiatieven verloopt niet volgens een planning en er is evenmin opvolging na de realisatie ervan.**

	Vraag	Antwoord hof van beroep
<b>8/ 01</b>	Werd een klassement gemaakt van de acties die bij voorrang moeten worden uitgevoerd en werd formeel een verantwoordelijke aangesteld voor elk gekozen initiatief tot verbetering? Werden door deze verantwoordelijken een planning voor de implementatie opgesteld? Zo ja, kan u ons deze planning overmaken?	Neen.
<b>8/ 02</b>	Wordt de vooruitgang en de resultaten van de implementatie periodiek opgevolgd (bv. via boordtabellen)? Werd hiervoor een verantwoordelijke	Neen.

	(naam en functie) aangeduid?	
<b>8/ 03</b>	Indien de geplande acties werden uitgevoerd, wordt via gepaste controles toegezien op de duurzaamheid van de verbetering? Werd hiervoor een verantwoordelijke (naam en functie) aangeduid?	Neen.

**VASTSTELLING nr. 9: De aard van de zaak wordt aan drie achtereenvolgende controles onderworpen, om na te gaan of de toewijzing van de zaak wel overeenstemt met de specialiteit van de kamer die er kennis van zal nemen. Gezien de huidige toestand lijkt deze drievoudige controle overdreven.**

	Vraag	Antwoord hof van beroep
<b>9/ 01</b>	Werd inmiddels de omvang van de foutieve toewijzingen en hun oorzaken nagegaan in het kader van het huidige toewijzingssysteem (in eerste instantie via code "aard van de zaak", in tweede instantie door de Kamervoorzitter)? Werd hiervoor een verantwoordelijke (naam en functie) aangeduid?	De controle geschiedt nog steeds door de voorzitter van de inleidingskamer (1bis) en door de kamervoorzitter.
<b>9/ 02</b>	Werden, afhankelijk van de resultaten, de voornaamste oorzaken van de fouten tijdens de eerste controle rechtgezet?	Neen.

**VASTSTELLING nr. 10: Het experiment waarbij voor het eerst doelstellingen werden opgelegd voor de productie van eindarresten, op basis van de historiek van de verschillende burgerlijke kamers, en de daarmee verbonden consensus en begeleiding dient te worden voortgezet.**

	Vraag	Antwoord hof van beroep
<b>10/ 01</b>	Werd dit initiatief voortgezet, rekening houdend met de lering die er uit werd getrokken? Is hiervoor een verantwoordelijke (naam en functie) aangeduid?	Er is, per 1 september 2009, één pilootproject (met de 9 <sup>de</sup> kamer). Er blijken ook afspraken te zijn met een andere kamer (20 <sup>ste</sup> kamer).

<b>10/ 02</b>	Kan u beschrijven hoe dit concreet in zijn werk gaat, hoe de productiedoelstellingen werden verfijnd en hoe de opvolging per magistraat gebeurt?	De opvolging gebeurt door verslaggeving.
---------------	--	--

**VASTSTELLING nr. 11: De datum van uitspraak wordt niet meegedeeld bij het in beraad nemen van de zaak. Het verslag over de zaken die al langer dan 2 maanden in beraad zijn, kan worden verbeterd. Dit verslag zou een onmiddellijk totaalbeeld moeten geven van de voortgang van deze zaken en de redenen van vertraging.**

	Vraag	Antwoord hof van beroep
<b>11/ 01</b>	Wordt inmiddels voor elk arrest de dag van uitspraak meegedeeld? Sinds wanneer? Indien niet, waarom niet? Worden partijen geïnformeerd van de voorziene duur van het beraad ?	Voor elk arrest wordt de datum van uitspraak medegedeeld, sinds de inwerkingtreding van de wet van 26 april 2007.
<b>11/ 02</b>	<p>Werd het overzicht zoals dat binnen het computersysteem van de burgerlijke griffie bestond en aan de eerste voorzitter overhandigd, aangepast aan de nieuwe wet van 26 april 2007 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op het bestrijden van de gerechtelijke achterstand?</p> <p>Meer algemeen, wordt de procedure zoals voorzien in het nieuwe art. 770 Ger. W. strikt gevolgd (vermelding oorzaken vertraging op zittingsblad, opstellen lijst van de zaken waarin de uitspraak met meer dan een maand werd uitgesteld, ondertekening door de betrokken magistraat of magistraten, maandelijkse toezending aan de korpschef en OM, verwittiging korpschef indien het beraad langer dan drie maanden aanhoudt, oproeping om te worden gehoord door de korpschef, proces-verbaal van het verhoor, eventuele tuchtvervolg, ...)? Kan u uw antwoord documenteren?</p>	Het opvolgingssysteem is aangepast aan de nieuwe wet.

<b>11/ 03</b>	<i>Geen vragen. Minder relevant gezien de nieuwe wetgeving ter zake.</i>	Geen.
---------------	--	-------

**VASTSTELLING nr. 12: De updating van de vermoedelijke wachttijd moet binnen de 30 dagen worden doorgevoerd op de website van het hof als bewijs van een actief en anticiperend zittingsbeheer.**

	Vraag	Antwoord hof van beroep
<b>12/01</b>	Werd inmiddels, in samenwerking met het CIV, mogelijk gemaakt dat de pleitdatum voor alle zaken consulteerbaar is op de website? Werd hiervoor een verantwoordelijke (naam en functie) aangesteld?	Neen.

**VASTSTELLING nr. 13: De gegevens om de dossiers van de lopende burgerlijke zaken tijdens hun verplaatsingen te lokaliseren moeten systematischer worden ingevoerd. Een striktere aanpak moet ertoe leiden het risico te verminderen dat bepaalde dossiers tijdelijk zoek raken.**

	Vraag	Antwoord hof van beroep
<b>13/01</b>	Wordt de correcte codering van de verplaatsing van de dossiers op een of andere wijze (maandelijks, steekproefsgewijs) gecontroleerd? Werd hiervoor een verantwoordelijke (naam en functie) aangeduid?	Neen, hoogstens steekproefsgewijs.



Conseil supérieur de la Justice

# **Actualisation de l'audit de la Cour d'appel de Bruxelles (rapport du 10 avril 2008)**

Suivi de l'audit :

Questions en lien avec les recommandations



Questions en lien avec les recommandations (affaires correctionnelles)

**CONSTAT n° 14: Aucun instrument d'identification et de suivi global de la fréquence des remises et de leurs causes n'existe à la cour d'appel. Or, les perturbations engendrées par les remises dans le déroulement productif des audiences sont importantes.**

	Questions	Réponses de la Cour d'appel
14/01	<p>Avez-vous développé une nomenclature précise des causes de remises ?            Dans l'affirmative, pourriez-vous :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- communiquer le nom du/des responsable(s) de ce projet ?</li> <li>- communiquer le document reprenant la nomenclature des causes de remises ?</li> <li>- indiquer à quelle date le projet a été finalisé ?</li> <li>- communiquer l'échéance envisagée pour la mise à jour éventuelle de la nomenclature des causes de remises ?</li> </ul>	<p>Non.            Toutefois, depuis le 1<sup>er</sup> septembre 2008, le programme d'encodage des dossiers, commun à toutes les cours d'appel du Royaume, oblige d'indiquer les raisons des remises selon la nomenclature suivante :</p> <p>A la demande des parties            A la demande du MP            Absence/indisponibilité avocat            Absence/indisponibilité partie            Autre            Composition du siège            Durée de plaidoiries insuffisante demandée            Encombrement du rôle            En état de faillite            Enquête complémentaire en matière pénale            Manque de conclusions/pièces            Manque expertise/rapport social            Notification(s) irrégulière(s)            Pas de suivi/suivi tardif avocat            Règlement/conciliation/réconciliation</p> <p>Toute modification de cette nomenclature nécessite l'accord de toutes les cours d'appel.</p>
14/02	<p>Avez-vous mis en place, avec l'aide du CTI, un suivi constant et détaillé des remises et de leurs causes ?</p>	<p>Non.            Par extraction des "fixations" de la base de données, il est</p>

	<p>Dans l'affirmative, pourriez-vous :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- indiquer la date d'entrée en vigueur de ce suivi ?</li> <li>- indiquer les noms et fonctions des personnes chargées de l'implémentation de cette mesure ?</li> <li>- communiquer les documents envoyés à toutes les personnes chargées d'assurer le suivi constant et détaillé des remises et de leurs causes ?</li> <li>- indiquer le type de formation dont ont pu bénéficier les personnes chargées de ce suivi ?</li> </ul>	<p>cependant possible d'examiner les causes de remise. Jusqu'à présent, aucun responsable n'a été désigné en vue d'opérer un suivi.</p>
	<p>Avez-vous inclus, dans le programme informatique établissant un suivi constant et détaillé des causes de remises, un paramètre indiquant le temps effectivement perdu lors des audiences ?</p>	<p>Non. Une telle inclusion nécessiterait l'accord unanime des cours d'appel.</p>
	<p>Pourriez-vous indiquer quelles ont été les personnes et/ou institutions qui ont été informées de la mise en place d'un suivi constant et détaillé des remises et de leur cause ?</p>	<p>Les greffiers des chambres correctionnelles ont été informés des changements intervenus dans le programme d'encodage.</p>
<b>14/03</b>	<p>Sur base des résultats du suivi, s'il existe, pourriez-vous :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- indiquer de manière précise quelles ont été les mesures prises afin de réduire le nombre de remises ?</li> <li>- indiquer quelles ont été les personnes et/ ou les institutions éventuellement contactées à cet effet?</li> <li>- communiquer les documents décrivant l'implémentation des mesures envisagées ainsi que la date de prise d'effet de la mesure ainsi que le(s) nom(s) et fonction(s) de(s) la personne(s) chargée(s) du suivi de cette mesure ?</li> </ul>	<p>A défaut d'un suivi, aucune mesure n'a été prise jusqu'à présent.</p>

**CONSTAT n°15 : L'absence de concertation avec le parquet général, préalablement aux ordres de citer, entraîne une surcharge du rôle des audiences et par conséquent des remises.**

	Questions	Réponses de la Cour d'appel
<b>15/01</b>	<p>Avez-vous établi un suivi :</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Des affaires défixées pour encombrement du rôle ?</li> </ol>	<p>Non.</p>

	2. Des remises pour encombrement du rôle ?	
	Dans l'affirmative, pourriez-vous communiquer - le nom et la fonction de la(des) personne(s) responsable(s) de ce suivi ? - le ou les documents établissant le suivi régulier de ces données ?	Sans objet eu égard à la réponse précédente.
<b>15/02</b>	Avez-vous évoqué régulièrement les résultats de ces 2 suivis et leur évolution avec le parquet général de manière à aboutir à une réduction significative des remises pour encombrement du rôle ?	Non.
	Dans l'affirmative, pourriez-vous : - indiquer la (les) date(s) d'échange de vue avec le parquet général et nous communiquer, s'il y a lieu, les PV de réunion ? - indiquer les dates des courriers échangés à ce propos. Dans cette dernière hypothèse, pourriez-vous nous communiquer une copie de ce(s) courrier(s) ?	Sans objet eu égard à la réponse précédente.
	Pourriez-vous nous communiquer : - le document décrivant les actions entreprises sur base des résultats du suivi des causes de remises ? - à défaut d'un document, décrire les actions entreprises en indiquant les dates d'entrée en vigueur des différentes mesures et les noms et fonctions des personnes chargées d'assurer le suivi des actions entreprises ?	Sans objet eu égard à la réponse à la question 15/02.

**CONSTAT n°16 :**

**La Cour d'appel dispose d'un descriptif permettant d'évaluer intuitivement la charge de travail des dossiers correctionnels. Néanmoins, des paramètres supplémentaires pourraient entrer en ligne de compte. Le descriptif pourrait également être assorti d'une pondération des différents paramètres permettant d'attribuer une estimation chiffrée du degré de difficulté.**

	Questions	Réponses de la Cour d'appel
<b>16/01</b>	Avez-vous identifié, en concertation avec le parquet général, les paramètres entrant en ligne de compte pour estimer l'ampleur des affaires à traiter ?	Non.

	<p>Dans l'affirmative, pourriez-vous :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- indiquer le nom des personnes responsables de ce projet ainsi que leur fonction, et ce tant à la Cour d'appel qu'au Parquet général ?</li> <li>- indiquer à quelle date le projet a été initié ?</li> <li>- indiquer quelles ont été les personnes consultées, en précisant leurs noms et fonctions ?</li> <li>- communiquer le document reprenant les paramètres devant entrer en ligne de compte afin d'estimer l'ampleur de chaque affaire ?</li> <li>- indiquer à quel moment une mise à jour de ce document est envisagée ?</li> </ul>	
<b>16/02</b>	<p>Avez-vous mis au point, en concertation avec le parquet général, une pondération des différents critères retenus afin d'aboutir à une estimation finale de l'ampleur de chaque affaire ?</p> <p>Dans l'affirmative, pourriez-vous :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- indiquer le nom des personnes responsables de ce projet ainsi que leur fonction ?</li> <li>- indiquer à quelle date le projet a été initié ?</li> <li>- indiquer quelles ont été les personnes consultées, en précisant leur nom et leur fonction ?</li> <li>- communiquer le document reprenant une pondération des différents critères retenus afin d'aboutir à une estimation finale de l'ampleur de chaque affaire ?</li> <li>- préciser à quelle échéance une évaluation de la pondération des différents critères retenus afin d'aboutir à une estimation finale de l'ampleur de chaque affaire est envisagée ?</li> </ul>	<p>Sans objet eu égard à la réponse à la question 16/01.</p>

**CONSTAT n°17 : Dans le cadre d'un appel relatif à la confirmation ou non d'une détention préventive, ou lors d'un appel d'une décision de la chambre du conseil statuant sur le renvoi ou non d'un inculpé devant une juridiction de fond (règlement de la procédure), le citoyen, partie au procès et ses conseils, sont invités à consulter des dossiers répressifs où ne figure pas systématiquement le réquisitoire du Ministère public. Cette pratique peut engendrer des déplacements facturables inutiles, des remises et une mauvaise image du professionnalisme de la Justice.**

	Questions	Réponses de la Cour d'appel
<b>17/01</b>	<p>Avez-vous pris les mesures nécessaires afin de vérifier 3 jours (détention préventive-renouvellement mensuel) ou 16 jours (règlement de procédure) avant les audiences la présence des réquisitoires du parquet général et le cas échéant, d'envoyer un rappel urgent au parquet général afin que le réquisitoire figure bien au dossier durant le délai de consultation ?</p> <p>Dans l'affirmative, pourriez-vous :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- indiquer le(s) noms et fonctions des personnes chargées de l'implémentation de ces mesures ?</li> <li>- communiquer le document décrivant la procédure à suivre permettant de s'assurer que le réquisitoire se retrouve au dossier lorsque les parties viennent consulter le dossier ?</li> <li>- A défaut d'un document décrivant la procédure à suivre, décrire la mesure visant à s'assurer que les réquisitoires se trouvent au dossier dans les délais annoncés ainsi que la procédure de rappel à suivre. (Qui fait quoi et quand) ?</li> <li>- Préciser dans quelle mesure les directives annoncées au sein du parquet général visant à ne transmettre au greffe que les seuls dossiers complets, avec le réquisitoire, ont été mise en œuvre.</li> </ul> <p>Dans l'affirmative ; communiquer une copie écrite de la directive du parquet général, pour autant qu'elle ait été communiquée ?</p>	Non.
<b>17/02</b>	<p>Avez-vous intégré dans la nomenclature de suivi des causes de remises, le cas de remises pour réquisitoire du parquet général remis à l'audience ?</p>	<p>Non. Comme indiqué ci-dessus, toute modification à la nomenclature nécessite l'accord unanime des cours d'appel.</p>

**CONSTAT n°18 : L'absence de concertation avec le parquet général, préalablement aux ordres de citer, et le retard pris par le premier président dans la distribution des dossiers entraînent un temps de préparation insuffisant pour les magistrats du siège.**

	Questions	Réponses de la Cour d'appel
<b>18/01</b>	<p>Avez-vous déterminé, en concertation avec le parquet général, le délai de principe, indispensable pour garantir une correcte préparation du dossier aux magistrats du siège ?</p> <p>Dans l'affirmative, pourriez-vous :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- indiquer le(s) nom(s) et fonction de la (des) personne(s) responsable(s) de ce projet pour la Cour d'appel ?</li> <li>- indiquer le nom et la fonction du responsable de ce projet au Parquet Général ?</li> <li>- indiquer quels ont été les magistrats consultés dans le cadre de cette mesure (tous les magistrats correctionnels ou uniquement les Présidents de chambre) ?</li> <li>- préciser à quelle(s) date(s) les magistrats et/ou présidents ont été consultés ?</li> <li>- préciser comment s'est déroulé cette consultation (réunions individuelles, réunion de concertation, enquête écrite...) ?</li> </ul>	Non.
<b>18/02</b>	<i>Recommandations pour le parquet général.</i>	
<b>18/03</b>	<p>Avez-vous pris des mesures afin de vous assurer que la distribution des affaires par le Premier Président aux chambres correctionnelles soit la plus rapide possible ?</p> <p>Dans l'affirmative, pourriez-vous :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- indiquer le(s) noms et fonction de la (des) personne(s) responsable(s) de ce projet ?</li> <li>- communiquer le document décrivant la procédure ?</li> <li>- à défaut, nous décrire la procédure visant à accélérer la distribution des affaires par le Premier Président ?</li> <li>- préciser à quelle date cette mesure est entrée en vigueur ?</li> </ul>	<p>Oui.</p> <p>Monsieur Luc MAES, président de chambre, adjoint du premier président est, pour la cour, responsable de ce projet.</p> <p>Il a été chargé par le premier président de distribuer les dossiers aux chambres correctionnelles le jour-même de leur réception des services du parquet général.</p> <p>Lorsque le premier président et son adjoint sont absents, le secrétariat du premier président présente les dossiers au magistrat qui les remplace.</p> <p>Une liste de distribution est tenue à jour par Monsieur MAES et, en cas d'absence, par le secrétariat du premier</p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- indiquer le nom et la fonction de la personne responsable en cas d'absence du Premier Président ?</li> </ul>	président. Cette mesure a été appliquée, pour la première fois, le 3 mai 2007.
--	---	---

**Constat n°19 : Faute d'un échange d'informations avec le greffe de l'instruction du tribunal de première instance, le contrôle actuel de la chambre des mises en accusation n'intègre pas la surveillance des délais de fixation concernant les recours « Franchimont ». Le juge d'instruction n'a, dans la plupart des cas, plus le dossier répressif en sa possession pendant ce délai.**

	Questions	Réponses de la Cour d'appel
<b>19/01</b>	<p>Avez-vous prévu, en concertation avec le greffe de l'instruction de première instance, que celui-ci tienne informé deux fois par mois, le greffe de la chambre des mises en accusation du nombre des recours « Franchimont » et de leur date ( acte d'appel) ?</p> <p>Dans l'affirmative, pourriez-vous :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- communiquer le(s) nom(s) et fonction de(s) la personne(s) responsable(s) de ce projet, et ce tant à la Cour d'appel qu'au greffe du tribunal de première instance ?</li> <li>- communiquer le document précisant la procédure permettant au greffe de la CMA d'être averti du nombre de recours Franchimont et de leur date. A défaut d'un tel document, en décrire la procédure ?</li> <li>- indiquer la date d'entrée en vigueur de ce contrôle ?</li> <li>- indiquer à quelle date une évaluation de ce contrôle est prévue ?</li> </ul>	Non.
<b>19/02</b>	Précisez dans quelle mesure les données citées au point 19/01 sont réconciliées avec les fixations établies par le greffe de la CMA.	Sans objet eu égard à la réponse donnée à la question 19/01.
<b>19/03</b>	Avez-vous demandé au parquet général soit de fixer les affaires qui ne le seraient pas encore, soit d'informer la Cour du délai nécessaire à l'étude du dossier et à l'établissement du réquisitoire du parquet général ainsi que la date de fixation probable ?	Non. Lorsqu'une partie se manifeste auprès de la chambre des mises en accusation, celle-ci fixe l'affaire d'office.

**CONSTAT n°20 : Les modalités de consultation des dossiers répressifs par les différentes parties au procès pourraient être mieux organisées.**

	Questions	Réponses de la Cour d'appel
<b>20/01</b>	<p>Avez-vous analysé sur une période de 3 mois quelles sont les fréquences et habitudes de consultation des différents intervenants, en précisant le nombre de consultation, la qualité des intervenants, la date de consultation et la durée de celle-ci ?</p> <p>Dans l'affirmative, pourriez-vous :</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- indiquer quelles ont été les personnes désignées responsables de cette analyse ?</li><li>- communiquer les résultats de cette analyse ?</li><li>- préciser dans quelle mesure, sur base des résultats, une consultation du barreau et/ou du parquet a été opérée ?</li></ul>	<p>Non.</p>
<b>20/02</b>	<p>Précisez si vous avez mis en place une procédure standardisée permettant de tenir compte au mieux des différents intérêts en présence.</p> <p>Dans l'affirmative, pourriez-vous communiquer :</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- les noms des personnes responsables de ce projet ?</li><li>- le document reprenant la description de la procédure ?</li><li>- la date d'évaluation et de mise à jour de cette procédure ?</li></ul>	<p>Une telle procédure n'a pas été mise en place. Cependant, toute sortie d'un dossier du greffe est encodée dans la base de données de celui-ci, en manière telle qu'il est possible de déterminer, à tout moment, quelle est la personne ou le service qui sont en possession du dossier.</p>